

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om Finlands skogscentrals system för skoglig information

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Finlands skogscentrals system för skoglig information. Den föreslagna lagen är ny och syftet med den är att förbättra möjligheterna att utnyttja information om skogstillgångar.

Den föreslagna lagen tillämpas på behandling av sådana skogliga data som innehåller personuppgifter och som behövs för att Finlands skogscentral ska kunna sköta sina offentliga förvaltningsuppgifter. På uppgifters och handlingars offentlighet tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen, om inte något annat föreskrivs i den föreslagna lagen.

I lagen föreslås bestämmelser om informationssystemets användningsändamål, innehåll, användningen av uppgifterna och ut-

lämnande av dem till tredje man samt om förvaring och utplåning av uppgifterna. I den föreslagna lagen föreskrivs om korrektheten i skogliga data och om den registeransvariges informationsskyldighet i anslutning till det. I lagen föreslås endast sådana bestämmelser som behövs för att komplettera bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information föreslås höra till Finlands skogscentrals offentliga förvaltningsuppgifter. Det föreslås att direktören vid centralenheten och regiondirektörerna inom den nya skogscentralsorganisationen ska vara registeransvariga, eftersom dessa personer har rätt att utöva offentlig makt för skötseln av sina uppgifter.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Nuläge	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral	3
Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	4
Personuppgiftslagen	7
1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i EU	10
Allmänt	10
Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet.....	10
Europarådets konvention om tillgång till officiella handlingar och direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn	13
Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter och dataskyddsdirektivet	13
1.3 Bedömning av nuläget	14
2 Målsättning och de viktigaste förslagen.....	15
2.1 Målsättning.....	15
2.2 Alternativ	16
Registeransvarig	17
Två olika informationssystem för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna samt tillämpningen av offentlighetslagen.....	17
Informationssystemen och åtskiljandet av affärsverksamheten	18
2.3 De viktigaste förslagen.....	18
3 Propositionens konsekvenser	20
3.1 Ekonomiska konsekvenser	20
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	22
3.3 Samhälleliga konsekvenser	22
4 Beredningen av propositionen.....	23
4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	23
4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	24
5 Samband med andra propositioner	25
DETALJMOTIVERING	26
1 Lagförslag	26
2 Ikraftträdande	42
3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	42
Förhållande till grundlagen.....	42
Grundläggande fri- och rättigheter	43
Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.....	45
LAGFÖRSLAG	50

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral

De 13 skogscentraler som är verksamma på landskapsnivå och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio som verkar i hela landet bildar en organisation som främjar och övervakar skogsbruket. Organisationens verksamhet baserar sig på lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995), nedan *skogscentralerlagen*, och den finansieras till betydande del med ett anslag som årligen tas med i statsbudgeten.

Bestämmelser om skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter finns i 1 a § i skogscentralerlagen. De offentliga förvaltningsuppgifterna indelas i främjande uppgifter och myndighetsuppgifter. De främjande uppgifterna innefattar inte utövning av offentlig makt. Myndighetsuppgifterna däremot innefattar utövning av offentlig makt och de sköts åtskilt från den övriga verksamheten. Myndighetsuppgifterna sköts vid skogscentralernas enheter för myndighetsuppgifter.

Enligt 7 § i skogscentralerlagen får skogscentralerna utöva affärsverksamhet som ansluter sig till uppnåendet av deras syfte. Den affärsverksamhet som skogscentralerna utövar får dock inte äventyra skötseln av deras lagstadgade uppgifter eller opartiskheten i skötseln av dessa uppgifter. De uppgifter som ingår i skogscentralernas affärsverksamhet är inte specificerade i lag. Typisk affärsverksamhet för skogscentralerna är planering av diknings- och vägprojekt, arbetsledning vid genomförandet av projekten, utarbetande av skogsbruksplaner och värdering av skogsfastigheter.

Enligt 1 a § i skogscentralerlagen har skogscentralen följande myndighetsuppgifter:

”1) de uppgifter som föreskrivs för skogscentralerna i skogslagen (1093/1996), lagstiftningen om skogsbrukets finansiering, lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog (263/1991), lagen om skogs-

vårdsföreningar (534/1998), lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002), virkesmätningenslagen (364/1991), lagen om samfälliga skogar (109/2003), lagen om samfälligheter (758/1989), lagen om överlåtelseskatt (931/1996) och kyrkoordningen (1055/1993),

2) de uppgifter som gäller bedömning av skador som orsakats av hjortdjur och beviljande och betalning av ersättning för skadorna,

3) de uppgifter som gäller tryggande av statens fordringar enligt den upphävda lagen om gårdsbruksenheter (188/1977), naturnärlingslagen (610/1984) eller renhushållningslagen (161/1990) i samband med försäljning av virke från de lägenheter som bildats med stöd av dessa upphävda lagar, samt

4) de övriga uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt och som föreskrivits för skogscentralerna.”

Enligt 1 a § i skogscentralerlagen har skogscentralen följande främjande uppgifter:

”1) att främja en hållbar skötsel och användning av skogarna samt bevarandet av deras mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket,

2) att inom sitt verksamhetsområde följa skogsbrukets och skogarnas tillstånd och utveckling samt lägga fram förslag och initiativ som hänför sig till detta,

3) att främja samarbetet inom skogsbruket,

4) att producera och förvalta information om skogstillgångarna samt tillhandahålla tjänster som hör samman därmed,

5) att utarbeta ett regionalt målprogram för skogsbruket (regionalt skogsprogram) inom sitt verksamhetsområde,

6) att tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket,

7) att främja näringar som grundar sig på skogsbruk samt ge skogsägarna och andra som arbetar inom skogsbruket fackmannahjälp i ärenden som gäller idkande av skogsbruk,

8) att delta i internationellt samarbete som hänför sig till skogscentralernas uppgifter,

9) att upprätthålla beredskap med avseende på skogsskador samt beredskap att ge sådan handräckning som avses i räddningslagen

(468/2003) när handräckningen inte innefattar utövning av offentlig makt, samt

10) att utföra andra uppgifter som föreskrivs för skogscentralerna och som inte innefattar utövning av offentlig makt samt att tillhandahålla sådana tjänster i anslutning till verkställigheten av skogspolitiken som jord- och skogsbruksministeriet ålägger skogscentralen.”

Skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter täcker verkställandet av skogslagarna och främjande av skogsbruket. Skogscentralerna verkställer skogslagarna och övervakar att dessa följs samt främjar skogsnaturens mångfald och en hållbar användning och skötsel av skogen. De samordnar och främjar samarbete inom skogsbruket och tillhandahåller utbildning, information och rådgivning för skogsägare. De nämnda funktionerna är i huvudsak avgiftsfria tjänster. Skogscentralen informerar skogsägarna bl.a. om i vilket tillstånd deras skog är (skogsvårds- och avverkningsmeddelande) och hur skogarna ska behandlas på ett hållbart sätt. Dessutom ordnar skogscentralen kurser för skogsägare (t.ex. ABC-kurser för nya skogsägare). Skogsägarna ges individuell rådgivning antingen vid besök i terrängen eller i samband med planeringen av skogsfastigheten. Rådgivning i grupp ordnas t.ex. om plantskogsskötsel, grundlig förbättring av skogsvägar och naturvård. En viktig uppgift är att samla in och upprätthålla så täckande och aktuell information som möjligt om skogstillgångar i enskilda skogar. Informationen om skogstillgångar behövs både vid skötseln av myndighetsuppgifterna och de främjande uppgifterna. Informationen om skogstillgångar gör det möjligt att rikta tillsyns- och granskningsverksamheten på ett ändamålsenligt sätt, minskar betydligt på behovet av terrängundersökningar och möjliggör tillräcklig rådgivning i samband med myndighetsuppgifterna. Även rådgivningen till skogsägare om vilka skötselåtgärder som behövs på skogsfastigheten (främjande uppgift) baserar sig på informationen om skogstillgångar.

En mera ingående beskrivning av skogscentralernas nuvarande uppgifter finns i kapitel 3 i arbetsgruppspromemorian metsäkes-

kusten metsätietotyöryhmä (arbetsgruppspromemoria JSM 2009:7).

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Enligt 1 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs i den lagen eller i någon annan lag (offentlighetsprincipen). Rätten till information samt myndigheternas skyldigheter enligt lagen syftar till öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och bevaka sina rättigheter och intressen.

Enligt 5 § 1 mom. i offentlighetslagen är handlingar framställningar i skrift eller bild. Handlingar är också meddelanden som kan uppfattas endast med hjälp av automatisk databehandling eller en ljud- eller bildåtergivningsanordning eller något annat hjälpmedel.

Enligt 5 § 2 mom. i offentlighetslagen avses med myndighetshandling en handling som innehas av en myndighet och som har upprättats av myndigheten eller av någon som är anställd hos en myndighet eller som har inkommit till en myndighet för behandling av ett visst ärende eller i övrigt inkommit i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter. En handling anses ha blivit upprättad av en myndighet även när den har upprättats på uppdrag av myndigheten. En handling anses ha inkommit till en myndighet även när den har inkommit till den som verkar på uppdrag av myndigheten eller i övrigt för myndighetens räkning, för att denne skall kunna utföra sitt uppdrag. I 5 § 3—5 mom. anges undantag till den ovannämnda definitionen av myndighetshandling.

Definitionen av en myndighet är central för tillämpningen av offentlighetslagen. Myndigheter är enligt 4 § 1 mom. 1 punkten statliga förvaltningsmyndigheter samt övriga statliga ämbetsverk och inrättningar. Mynd-

igheter som avses i lagen är också t.ex. statens affärsverk och kommunala myndigheter. Offentlighetslagen tillämpas även på andra än dem som i lagen definierats som myndigheter. Enligt 4 § 2 mom. gäller det som sägs om en myndighet även sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Skogscentralerna är ett exempel på en sammanslutning som utför ett offentligt uppdrag. I 1 a § i skogscentralerlagen föreskrivs om skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter. En del av dessa innefattar utövning av offentlig makt.

I 2 kap. i offentlighetslagen finns föreskrifter om tidpunkten för när en handling blir offentlig. När en myndighetshandling har blivit offentlig har var och en rätt att ta del av den om inte offentligheten särskilt har begränsats genom lagstiftning. I lagens 3 kap. föreskrivs om rätten att ta del av en handling. Omfattningen av rätten att ta del av en handling bestäms utgående från om det är fråga om vars och ens rätt att ta del av en myndighetshandling eller en parts rätt att ta del av en handling. En parts rätt att ta del av en handling omfattar i regel också sekretessbelagda handlingar.

I 4 kap. i offentlighetslagen föreskrivs om utlämnande av uppgifter ur en handling. I lagens 16 § finns bestämmelser om hur en handling ska lämnas ut. Uppgifter ur en myndighetshandling kan lämnas ut muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Den nämnda paragrafen innehåller också en särskild bestämmelse om myndigheters personregister. I 16 § 3 mom. föreskrivs följande: "Personuppgifter ur en myndighets personregister får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut

endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta."

Med en personuppgift avses vilken information som helst om en bestämd fysisk person. Ett personregister utgörs av en datamängd som innehåller personuppgifter och som består av anteckningar som hör samman på grund av sitt användningsändamål och som helt eller delvis behandlas med automatisk databehandling. Ett personregister kan också föras manuellt. När det begärs uppgifter ur en myndighets personregister måste myndigheten utreda om uppgifterna är offentliga eller sekretessbelagda och om den som begär uppgifterna har ett sådant skäl till behandling av uppgifterna i fråga som föreskrivs i personuppgiftslagen (523/1999) eller i någon annan lag. Om det inte finns några särskilda bestämmelser avgörs uppgifternas offentlighet enligt offentlighetslagen och rätten att behandla personuppgifter med stöd av personuppgiftslagen.

I 5 kap. i offentlighetslagen behandlas myndigheternas skyldighet att främja möjligheterna att ta del av en handling samt en god informationshantering. Enligt 18 § hör det till en god informationshantering att se till att informationen om en myndighets verksamhet är tillgänglig, användbar, skyddad och integrerad samt att även sörja för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna. I lagens 20 § föreskrivs om en myndigheternas skyldighet att producera och sprida information. En myndighet har skyldighet att främja att information fås om dess verksamhet med hjälp av publicerings- och informationsverksamhet och genom att använda kanaler som gör uppgifterna lättillgängliga för allmänheten.

I 6 kap. i offentlighetslagen föreskrivs om skyldigheten att iaktta sekretess. Lagens 24 § innehåller en lista på 32 punkter med sekretessgrunder. De kan indelas i tre grupper på basis av om de skyddar enskilda intressen, allmänna intressen eller ett offentligt samfunds eget intresse.

Som ett exempel på en sekretessgrund som skyddar enskilda intressen kan nämnas paragrafens 23 punkt där det står att "handlingar som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till

grund för stöd eller förmåner eller som annars beskriver hans ekonomiska ställning, utsokningsmyndigheternas handlingar till den del de innehåller uppgifter som införda i utsokningsregistret skulle vara sekretessbelagda enligt utsokningsbalken samt uppgifter om fysiska personer som utsokningsgäldenärer och utsokningsutredningar”. Punkten om ekonomisk ställning innehåller ingen s.k. klausul om skaderekvisit. Med andra ord fästs ingen vikt vid om utlämnande av uppgifter orsakar någon skada när en bedömning om sekretessbeläggning görs. Uppgifter om ekonomisk ställning omfattas av absolut sekretess.

I förarbetet till offentlighetslagen (RP 30/1998 rd) beskrivs uppgifter om ekonomisk ställning på följande sätt: ”Med ekonomisk ställning avses den personliga ekonomin i sin helhet, till exempel uppgifter om lön av huvudsyssla och om den sammanlagda förmögenheten. Även uppgifter om betalningsförmåga kan beskriva den ekonomiska ställningen på det sätt som avses i lagen. Alla inkomstuppgifter är dock inte sekretessbelagda. Sekretess förutsätter nämligen att uppgifterna beskriver den ekonomiska ställningen i ett vidare perspektiv.” På motsvarande sätt är inte heller alla uppgifter om förmögenhet sekretessbelagda, om de inte beskriver den berörda personens hela förmögenhet.

Som ett exempel på en sekretessgrund som skyddar allmänna intressen kan nämnas 24 § 15 punkten i offentlighetslagen där det föreskrivs att sekretessbelagda myndighetshandlingar är ”handlingar som innehåller uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada”. Syftet med bestämmelsen är både att trygga allmänna förutsättningar för genomförande av övervakningen och att möjliggöra att enskilda övervakningsåtgärder lyckas.

Offentlighetslagens 24 § 14 punkt kan också ses som en sekretessgrund som skyddar allmänna intressen. Enligt den är sekretessbelagda myndighetshandlingar ”handlingar som

innehåller uppgifter om utrotningshotade djur- eller växtarter eller skydd av värdefulla naturområden, om utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle äventyra skyddet av djur- eller växtarten eller naturområdet i fråga”. Den nämnda sekretessgrunden innehåller en klausul om skaderekvisit. Presumptionen är att dessa handlingar i fråga som gäller naturvärden är offentliga. Man kan dock hindra att uppgifter lämnas ut, om det befaras att uppgifterna kommer att missbrukas.

De vanligaste sekretessgrunderna anges i 24 § i offentlighetslagen. Lagstiftarens mål har varit att utforma sådana allmänna bestämmelser som minskar behovet av specialbestämmelser i andra lagar. Detta tas också upp i riksdagens kläm (RSv 303/1998), enligt vilket man ska undvika att ta in specialbestämmelser om sekretess i andra lagar än offentlighetslagen.

I 28 § i offentlighetslagen ingår en bestämmelse där det hänvisas till tryggheten av den vetenskapliga forskningens frihet. I paragrafens 1 mom. föreskrivs följande: ”Om inte något annat föreskrivs genom lag, kan en myndighet i enskilda fall bevilja tillstånd att ta del av en sekretessbelagd handling för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för ett sådant planerings- eller utredningsarbete som en myndighet utför, om det är uppenbart att de intressen som sekretessplikten är avsedd att skydda inte kränks om uppgifter lämnas ut.” Med andra ord är det möjligt att lämna ut också sekretessbelagda uppgifter att användas för vetenskaplig forskning.

Enligt 22 § 2 mom. i offentlighetslagen får en sekretessbelagd myndighetshandling eller en kopia eller utskrift av en sådan inte lämnas ut till utomstående med hjälp av en teknisk anslutning. I 29 § 3 mom. i offentlighetslagen föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet enligt följande: ”En myndighet kan för en annan myndighet öppna en teknisk anslutning till sådana uppgifter i sitt personregister som den andra myndigheten enligt en i lag särskilt bestämd skyldighet skall beakta när den fattar beslut. Om personuppgifterna är sekretessbelagda, får uppgifter sökas med hjälp av en teknisk anslutning endast i fråga om sådana personer som har samtyckt till

detta, om inte något annat uttryckligen föreskrivs särskilt om utlämnande av en sekretessbelagd uppgift.”

I 7 kap. i offentlighetslagen finns bestämmelser om myndigheters möjlighet att få uppgifter av en annan myndighet. Det bör noteras att en myndighet inte har någon allmän rätt, baserad på utförande av tjänsteuppdrag, att få uppgifter av en annan myndighet ur handlingar som inte är offentliga. I 29 § 1 mom. i offentlighetslagen anges fyra olika grunder som berättigar till att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter kan grunda sig på en bestämmelse i lag, den berörda personens samtycke, att handlingen behövs för behandlingen av ett förhandsbesked, ett förhandsavgörande, sökande av ändring i ett myndighetsbeslut, en klagan med anledning av en åtgärd, ett underställt ärende eller att handlingen behövs för utförandet av ett övervaknings- eller tillsynsuppdrag.

Personuppgiftslagen

I personuppgiftslagen föreskrivs om behandlingen av personuppgifter. Enligt 1 § i lagen är syftet med lagen att genomföra de grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skydd för privatlivet samt övriga grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter samt att främja utvecklandet och iakttagandet av god informationshantering.

Personuppgiftslagen grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, nedan *dataskyddsdirektivet*. I skäl 72 i ingressen till dataskyddsdirektivet anges: "Detta direktiv gör det möjligt att vid genomförandet av dessa bestämmelser ta hänsyn till principen om allmänhetens rätt till tillgång till allmänna handlingar." Med andra ord utesluts offentlighetsprincipen inte av bestämmelserna om skydd av den personliga integriteten. Bestämmelserna om behandling av personuppgifter och handlingars offentlighet måste således samordnas i lagstiftningen.

Det finns beröringspunkter mellan personuppgiftslagen och offentlighetslagen, men de har olika tillämpningsområden. I personuppgiftslagen föreskrivs om rätten att behandla personuppgifter. Enligt offentlighetslagen bestäms om handlingar är offentliga. Rätt att behandla personuppgifter är en annan sak än om uppgifterna är offentliga. Personuppgifter i sig är offentliga om det inte i offentlighetslagen eller i någon annan lag föreskrivs om sekretessbeläggning av dem. Tillämpningen av offentlighetslagen begränsas till de myndigheter som definieras i lagen och när det gäller utövning av offentlig makt även till dem som sköter den offentliga uppgiften. För tillämpningen av personuppgiftslagen har det ingen betydelse om den som behandlar uppgiften är en myndighet eller en enskild aktör. Båda ska i sin verksamhet beakta bestämmelserna om behandling av personuppgifter.

Definitionen av personuppgifter är väsentlig för tillämpningen av personuppgiftslagen. Med personuppgifter avses enligt 3 § 1 punkten i personuppgiftslagen "alla slags anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till honom själv eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom". När den definition av personuppgifter som ingår i personuppgiftslagen tolkas, kan man fästa uppmärksamhet vid den motsvarande definitionen i dataskyddsdirektivet. Enligt artikel 2 a i direktivet avses med personuppgifter "varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (den registrerade). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet". Personuppgifter är med andra ord vilka uppgifter som helst som på ett tillförlitligt sätt kan sammankopplas med en fysisk person. Som framgår av definitionen i dataskyddsdirektivet hör till personuppgifter också en sådan uppgift som indirekt kan sammankopplas med en fysisk person. Till exempel en fastighetsbeteckning är en personuppgift om avsikten är att med hjälp av

den ta reda på till vilken identifierbar fysisk person beteckningen hör.

Personuppgifter är alla slags uppgifter om fysiska personer. Det har ingen betydelse i vilken roll den fysiska personen verkar. Med personuppgiftslagen skyddas uppgifterna om en fysisk person också när det är fråga om yrkes- eller näringsutövande eller ett offentligt uppdrag.

Andra viktiga definitioner i personuppgiftslagen är definitionerna av personregister, registeransvarig och behandling av personuppgifter. Enligt 3 § 2 punkten i lagen avses med behandling av personuppgifter "insamling, registrering, organisering, användning, över-sändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna". Med behandling avses mycket olika slags åtgärder. Personuppgiftslagens bestämmelser eller eventuella särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter ska alltså beaktas i alla åtgärder där personuppgifter behandlas.

Enligt 3 § 3 punkten i personuppgiftslagen avses med personregister "en datamängd som innehåller personuppgifter och som består av anteckningar som hör samman på grund av sitt användningsändamål, och som helt eller delvis behandlas med automatisk databehandling eller har ordnats som ett kartotek, en förteckning eller på ett annat motsvarande sätt så att information om en bestämd person kan erhållas med lätthet och utan oskäligen kostnader".

Enligt 3 § 4 punkten i personuppgiftslagen avses med registeransvarig "en eller flera personer, sammanslutningar, inrättningar eller stiftelser för vilkas bruk ett personregister inrättas och vilka har rätt att förfoga över registret eller vilka enligt lag ålagts skyldighet att föra register".

Enligt 3 § 5 punkten i personuppgiftslagen avses med registrerad "den som en personuppgift gäller". Enligt 3 § 6 punkten avses med tredje man "andra personer, sammanslutningar, inrättningar eller stiftelser än den registrerade, den registeransvarige, registerföraren eller den som behandlar personuppgifter för de två sistnämndas räkning".

I 2 kapitlet i personuppgiftslagen fastställs de allmänna principerna för behandlingen av personuppgifter. Den registeransvarige omfattas av aktsamhetsplikt. Behandlingen av personuppgifter ska också vara planerad (6 §). Behandlingen av personuppgifter ska vara motiverad med hänsyn till den registeransvariges verksamhet. I planeringsskedet ska det anges för vilket ändamål personuppgifter behandlas samt hur personuppgifter samlas in och vart uppgifter i regel lämnas ut. Planeringsskyldigheten anknyter till den ändamålsbundenhet som beskrivs i 7 § i lagen. Personuppgifter får inte behandlas på ett sätt som strider mot det planerade ändamålet med behandlingen av uppgifterna. Behandling av personuppgifter för historisk forskning eller för vetenskapliga eller statistiska syften anses inte stå i strid med det ursprungliga ändamålet.

I 9 § i personuppgiftslagen ställs ett relevanskrav för behandlingen av personuppgifter. Relevanskravet innebär att de personuppgifter som behandlas ska vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen av personuppgifter. Den registeransvarige ska beakta relevanskravet till exempel när han eller hon bestämmer vilka personuppgifter som ska samlas in. Relevanskravet är viktigt också när förutsättningarna för utlämnande av uppgifter bedöms. Att det finns en lagstadgad grund för behandling av uppgifterna räcker alltså inte som grund för att lämna ut uppgifterna. Den som begär uppgifterna måste visa att de begärda uppgifterna är behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen av uppgifterna.

I 9 § 2 mom. i personuppgiftslagen föreskrivs följande om krav på uppgifternas art: "Den registeransvarige skall se till att oriktiga, ofullständiga eller föråldrade personuppgifter inte behandlas (felfrihetskrav). När den registeransvariges skyldigheter bedöms, skall avseende fästas vid ändamålet med behandlingen av personuppgifter samt vid den betydelse behandlingen har för den registrerades integritetsskydd."

Enligt 3 § 7 punkten i personuppgiftslagen avses med samtycke "varje slag av frivillig, särskild och på information baserad viljeytring genom vilken den registrerade godtar

behandling av personuppgifter som gäller honom”.

Det relevanskrav som det redogjordes för ovan gäller all behandling av personuppgifter, dvs. också de fall där uppgifterna lämnas ut med samtycke som grund. Med andra ord ger inte heller ett samtycke en registeransvarig rätt att lämna ut sådana personuppgifter som inte är behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen av uppgifterna. Av denna anledning ska det i samtycket specificeras enligt användningsändamål för vilka uppgifter samtycket till utlämnande av uppgifter gäller.

I 8 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om allmänna förutsättningar för behandling av personuppgifter. Paragrafens 1 mom. innehåller en lista med 8 punkter om förutsättningar som behandling av personuppgifter kan basera sig på. Enligt 1 mom. 1 punkten i paragrafen får personuppgifter behandlas ”med den registrerades entydiga samtycke”. Enligt 1 mom. 4 punkten i paragrafen får personuppgifter behandlas ”om det bestämts om behandlingen i lag eller om behandlingen föranleds av en uppgift eller förpliktelse som anvisas den registeransvarige i lag eller som påförts honom med stöd av lag”. Den nämnda grunden tillämpas t.ex. när det gäller myndigheter. Även någon annan än en myndighet kan ha uppgifter som anvisas i lag. Till exempel skogscentralerna har lagstadgade offentliga förvaltningsuppgifter. Andra grunder som nämns i 8 § i personuppgiftslagen är t.ex. fullgörande av ett avtal (2 punkten) eller ett kundförhållande eller ett medlemskap (5 punkten).

I 3 kapitlet i personuppgiftslagen föreskrivs det om behandlingen av känsliga uppgifter och personbeteckning.

Personuppgiftslagens 4 kap. innehåller bestämmelser om under vilka förutsättningar personuppgifter kan behandlas för t.ex. följande ändamål: forskning (14 §), statistik (15 §), myndigheternas planerings- och utredningsuppgifter (16 §) samt direktmarknadsföring och andra adresserade försändelser (19 §).

Med forskning avses historisk eller vetenskaplig forskning. I 14 § 1 mom. i personuppgiftslagen anges fyra förutsättningar och om de uppfylls får uppgifter lämnas ut för det

nämnda ändamålet. Den första förutsättningen är att forskningen inte kan bedrivas utan uppgifter med hjälp av vilka personer kan individualiseras och det på grund av det stora antalet uppgifter, uppgifternas ålder eller av någon annan sådan orsak inte är möjligt att inhämta samtycke av de registrerade. Den andra förutsättningen är att användningen av personregistret grundas på en tillbörlig forskningsplan och det finns en ansvarig ledare eller en grupp som ansvarar för forskningen. Den tredje förutsättningen är att personregistret används och ur registret lämnas ut uppgifter enbart för historisk eller vetenskaplig forskning och verksamheten även i övrigt bedrivs så att uppgifter om bestämda personer inte röjs för utomstående. Den fjärde förutsättningen är att personregistret förstörs eller överförs till arkivering eller uppgifterna i registret ges en sådan ändrad form att den som uppgifterna hänför sig till inte kan identifieras efter det att personuppgifterna inte längre behövs för att bedriva forskningen eller för att säkerställa riktigheten av dess resultat.

I 19 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om grunderna för behandling av personuppgifter i anslutning till direktreklam, distansförsäljning eller annan direktmarknadsföring eller andra därmed jämförbara adresserade försändelser. I paragrafen föreskrivs dessutom om insamling av uppgifter till ett direktmarknadsföringsregister för kampanjartade marknadsföringsåtgärder eller ett permanent direktmarknadsföringsregister. Lagens 30 § om förbuds rätt anknyter till dessa bestämmelser. Den registrerade har rätt att förbjuda den registeransvarige att behandla uppgifter som gäller honom själv för direktreklam, distansförsäljning och annan direktmarknadsföring samt för marknads- och opinionsundersökningar. Ifall det är fråga om utlämnande av uppgifter för direktmarknadsföring och det gäller en myndighets personregister prioriteras bestämmelsen i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen framför bestämmelsen i 19 § i personuppgiftslagen.

I 5 kap. i personuppgiftslagen föreskrivs det om översändande av personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen.

I 6 kap. i personuppgiftslagen föreskrivs det om den registrerades rättigheter. I 24 §

I mom. i lagen föreskrivs det om information till den registrerade. Den registrerade ska få uppgift om den registeransvarige och vid behov om dennes företrädare, ändamålet med behandlingen av personuppgifterna samt vart uppgifter i regel lämnas ut. Dessutom ska den registrerade få de uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter vid behandlingen av personuppgifter. I 24 § 2 mom. i personuppgiftslagen föreskrivs om undantag från upplysningsplikten. Det är ändå ovanligt med undantag från upplysningsplikten och man kan inte avvika från den om uppgifterna behandlas vid beslutsfattande som gäller den registrerade.

I 26 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om den registrerades rätt till insyn. Var och en har rätt att kontrollera de personuppgifter som gäller en själv. Enligt personuppgiftslagen har var och en utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få veta vilka uppgifter om honom som har registrerats i ett personregister eller att registret inte innehåller uppgifter om honom. Den registeransvarige ska samtidigt ge den registrerade information om vilka källor som i regel används för registret samt för vilket ändamål registeruppgifterna används och i regel lämnas ut. I 26 § 3 mom. i lagen föreskrivs att den registeransvarige får uppbära en ersättning för lämnande av information om det har förflutit mindre än ett år sedan den registrerade senast fick kontrollera uppgifterna i registret.

I 27 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om vissa situationer där den registrerades rätt till insyn får förvägras. Också i speciallagstiftning kan den registrerade förvägras rätt till insyn. Lagens 28 § innehåller bestämmelser om utövande av rätten till insyn.

I 29 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om rättelse av en uppgift. Den registeransvarige skall utan obefogat dröjsmål rätta, utplåna eller komplettera en personuppgift som ingår i ett personregister och som med hänsyn till ändamålet med behandlingen är oriktig, onödig, bristfällig eller föråldrad. Den registeransvarige är skyldig att handla på eget initiativ och också på yrkande av den registrerade. Enligt den nämnda paragrafen ska den registeransvarige även förhindra att en oriktig uppgift sprids, om uppgiften kan äventyra den registrerades integritetsskydd

eller hans rättigheter. I paragrafen föreskrivs också om förfarandet vid rättelse av uppgifter.

Personuppgiftslagens 7 kap. innehåller bestämmelser om datasäkerhet och förvaring av uppgifter. Enligt 32 § i lagen ska den registeransvarige genomföra de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att skydda personuppgifterna. Personuppgifterna ska således i alla behandlingsskedan skyddas mot utomstående på det sätt som personuppgiftslagen och eventuella sekretessbestämmelser förutsätter. I 33 § i lagen föreskrivs det om den tystnadsplikt som hänför sig till behandlingen av personuppgifter och i 34 § föreskrivs om förstöring av personregister.

1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i EU

Allmänt

I det följande granskas internationella fördrag och Europeiska unionens lagstiftning med anknytning till uppgifters offentlighet och dataskydd.

Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet

Ett internationellt fördrag som är viktigt för propositionen är konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, nedan *Århuskonventionen* (FördrS 122/2004). Syftet med Århuskonventionen är att bidra till att skydda den rätt som var och en i nuvarande och framtida generationer har att leva i en miljö som är förenlig med hans eller hennes hälsa och välbefinnande. Konventionens parter garanterar rätten att få tillgång till information, allmänhetens rätt att delta i beslutsprocesser och rätten att få tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor i enlighet med bestämmelserna i konventionen. Århuskonventionen har i Finland satts i kraft genom lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringen av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (351/2008).

Århuskonventionen innehåller bestämmelser som kan indelas i tre grupper: tillgång till miljöinformation, allmänhetens deltagande i beslut om miljöfrågor och rätt till rättslig prövning. De viktigaste bestämmelserna i konventionen med tanke på dess tillämpningsområde är artikel 2 som innehåller definitioner av bl.a. myndigheter och miljöinformation. Den viktigaste artikeln med tanke på tillgång till miljöinformation är artikel 4 i Århuskonventionen.

Enligt artikel 2 punkt 2 avses med myndighet en statlig eller annan offentlig förvaltning (led a) och fysiska eller juridiska personer som har offentliga förvaltningsuppgifter enligt nationell rätt (led b). Med myndighet avses också fysiska eller juridiska personer som har offentligt ansvar eller offentliga uppgifter eller som tillhandahåller offentliga tjänster som har samband med miljön under överinseende av ett organ eller en person som avses i a eller b (led c). Enligt definitionen avses med myndighet dessutom institutioner i organisationer för ekonomisk integration som är parter i konventionen. Beteckningen myndighet omfattar inte dömande eller lagstiftande organ.

Definitionen av miljöinformation i artikel 2 punkt 3 i Århuskonventionen är bred: med miljöinformation avses ”all information i skriftlig form, bild- eller ljudform, elektronisk form eller annan materiell form om

a) tillståndet för olika delar av miljön, som luft och atmosfär, vatten, jord, mark, landskap och naturområden, biologisk mångfald och dess delar, inbegripet genetiskt modifierade organismer, och samspelet mellan dessa delar,

b) faktorer som substanser, energi, buller och strålning samt verksamheter eller åtgärder, inbegripet förvaltningsåtgärder, miljöavtal, riktlinjer, lagstiftning, planer och program, som påverkar eller troligtvis påverkar de delar av miljön som anges i a, samt kostnads- och nyttoanalys och andra ekonomiska analyser och antaganden som används i beslutsfattandet på miljöområdet,

c) tillståndet för människors hälsa och säkerhet, livsvillkor, kulturmiljöer och byggnadsverk, i den mån de påverkas eller kan påverkas av tillståndet för miljöns beståndsdelar eller, genom dessa beståndsdelar, av de

faktorer, verksamheter eller åtgärder som avses i b.”

Enligt Århuskonventionen ska varje part se till att myndigheter på begäran ger allmänheten tillgång till miljöinformation utan att skälen för begäran behöver anges. Informationen ska ges i den form som begärs om inte myndigheterna med skäl anser att det är rimligt att informationen görs tillgänglig i annan form eller om inte informationen redan finns tillgänglig i annan form. Informationen ska lämnas ut så snart som möjligt, dock senast en månad efter det att begäran lämnades in. Om informationen är omfattande och komplicerad får dock tidsfristen förlängas till högst två månader efter att begäran lämnades in. Sökanden ska informeras om förlängningen och om skälen till den.

En begäran om miljöinformation får avslås. En begäran om miljöinformation får avslås om informationen inte finns hos den myndighet som begäran har ställts till, begäran är uppenbart orimlig eller för allmänt hållen, eller begäran avser material som ännu inte färdigställts eller myndigheters interna meddelanden. En begäran får avslås om utlämnandet skulle få negativa följder för:

a) sekretess som omfattar myndigheters verksamhet,

b) internationella förbindelser, det nationella försvaret eller allmän säkerhet eller

c) domstolsförfaranden, personers möjlighet att få en rättvis rättegång eller en myndighets möjligheter att genomföra en undersökning av straffrättslig eller disciplinär art,

d) sekretess som omfattar kommersiell eller industriell information (där sådan sekretess skyddas i lag i syfte att skydda legitima ekonomiska intressen),

e) immateriella rättigheter,

f) sekretess som omfattar personuppgifter eller akter om en fysisk person, om denna person inte har gett sitt medgivande till att informationen lämnas ut till allmänheten, om sådan sekretess gäller enligt nationell rätt,

g) en tredje parts intressen, om den parten har tillhandahållit den begärda informationen eller

h) den miljö som informationen avser, till exempel parningsplatser för sällsynta fåglar.

Enligt den regeringsproposition (RP 165/2003) som gäller ikraftsättandet av

Århuskonventionen ska avslagsgrunderna tolkas restriktivt, varvid hänsyn ska tas till allmänhetens intresse av att informationen lämnas ut och om informationen gäller utsläpp i miljön.

När den begärda informationen inte finns hos myndigheterna, ska dessa så snart som möjligt meddela sökanden hos vilken myndighet informationen finns eller vidarebefordra begäran till den myndigheten och meddela sökanden att så skett. En begäran kan också avslås om den avser material som ännu inte färdigställts eller myndigheters interna meddelanden. Avslaget ges då med stöd av den nationella lagstiftningen och allmän praxis och med hänsyn till eventuella intressen som hänför sig till offentlighetslagen. När det gäller material som ännu inte färdigställts eller myndigheters interna meddelande eller om utlämnandet av informationen skulle ha negativa följder, försäkras sig parterna dock om ifall det är möjligt att särskilja information som inte behöver lämnas ut utan att den undantagna informationens sekretess påverkas. Om det är möjligt lämnar myndigheterna ut resten av den begärda miljöinformationen.

Beslut om avslag på en begäran ska vara skriftligt om begäran var skriftlig eller om sökanden kräver det. Beslutet ska innehålla en motivering till avslaget och upplysningar om prövningsförfarandet (artikel 9 i konventionen). Beslutet ska lämnas så snart som möjligt, dock senast en månad efter det att begäran lämnades in, om inte informationen är så komplicerad att tidsfristen bör förlängas till högst två månader. Sökanden ska informeras om förlängningen och om skälen till den.

Europeiska gemenskapen ändrade sin egen lagstiftning i samband med Århuskonventionen. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, nedan *miljöinformationsdirektivet*, har anknytning till tillgången till miljöinformation. Artikel 2 i direktivet innehåller definitioner av myndigheter och miljöinformation. I artikel 3 föreskrivs om tillgång till miljöinformation på begäran och i artikel 4 om undantag från rätten till tillgång till information.

I Finland regleras offentlighet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Lagens bestämmelser har ansetts motsvara Århuskonventionens och miljöinformationsdirektivets krav, till viss del till och med överstiga dem. Av denna anledning krävde godkännandet och ikraftsättandet av konventionen inga ändringar i lagstiftningen när det gällde allmänhetens rättighet till tillgång till miljöinformation. Konventionens bestämmelser avviker dock till vissa delar från regleringen i offentlighetslagen.

Grundlagsutskottet har om det förslag till förordning som gäller miljöinformationsdirektivet i sitt utlåtande (GrUU 1/2001 rd) konstaterat att offentlighetslagen garanterar en mera omfattande rättighet till tillgång till information. När det gäller definitionen av myndighet fäste grundlagsutskottet uppmärksamhet vid att det är fråga om ett minimidirektiv, dvs. ett direktiv som ställer nationella minimikrav. Grundlagsutskottet gav följande utlåtande om saken:

”På grund av att direktivet är ett minimidirektiv kan dess tillämpningsområde inte inskränkas med nationell lagstiftning. Rättigheten till tillgång till information gäller enligt direktivet också en del privaträttsliga rättssubjekt som inte omfattas av den allmänna offentlighetslagstiftningen. Med tanke på detta är artikel 2.2 b och c betydelsefulla. Enligt utskottet finns det ingen orsak att vara emot en sådan lagstiftning som ökar miljöinformationens offentlighet, i synnerhet då det enligt 124 § grundlagen är möjligt att överföra uppgifter som påverkar miljön på andra än myndigheter. I varje fall kräver förslaget utan tvekan en precisering i fråga om tolkningen. Om direktivet godkänns oförändrat är det motiverat att den nationella verkställigheten främst gäller särskilda bestämmelser och inte allmän offentlighetslagstiftning.”

Med särskilda bestämmelser ska man alltså se till att Århuskonventionens och miljöinformationsdirektivets förpliktelser beaktas även av andra än myndigheter.

Europarådets konvention om tillgång till officiella handlingar och direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

Vid Europarådet har det utarbetats en konvention om tillgången till officiella handlingar. Finland undertecknade konventionen i juni 2009. Europarådet har 47 medlemsstater. Konventionen om tillgång till officiella handlingar träder i kraft internationellt efter det att tio medlemsstater har undertecknat den och ländernas parlament har godkänt den.

Europarådets konvention om tillgång till officiella handlingar är när den träder i kraft världens första juridiskt bindande fördrag som befäster offentlighetsprincipen. Tidigare har Europarådet gett rekommendationer om tillgången till officiella handlingar.

Syftet med konventionen är att trygga rättigheten till tillgång till officiella handlingar. Konventionen ställer minimikrav på den nationella lagstiftningen. Den hindrar inte en mera omfattande öppenhet.

Europaparlamentet utfärdade i november 2003 direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, nedan *PSI-direktivet*. Bakom direktivet finns alltså inget internationellt fördrag. Syftet med direktivet är att främja att en inre marknad inrättas och förhindra att konkurrensen snedvrids genom att harmonisera regler och praxis när det gäller utnyttjande av information från den offentliga sektorn. Direktivet förutsätter i princip att offentliga uppgifter ska få användas också för andra ändamål än för att sköta den ursprungliga offentliga uppgiften.

PSI-direktivet tillämpas på nästan alla handlingar som den offentliga sektorn framställer. Direktivet bestämmer gemensamma handlingssätt för kommersiell användning av all offentlig myndighetsinformation och för beaktande av konkurrenssituationen när informationen lämnas ut.

Om PSI-direktivet kan konstateras att offentlighetslagen möjliggör ett mera omfattande utnyttjande av myndigheters informationsmaterial än vad direktivet förpliktar till. I speciallagstiftning finns det bestämmelser om tillgången till information från basregister (handelsregistret, fordonstrafikregistret,

fastighetsdatasystemet och befolkningsdatasystemet). I direktivet har integritetsskyddet beaktats. I artikel 1.4 i direktivet föreskrivs att "tillämpningen av detta direktiv skall inte på något sätt påverka skyddsnyvån för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter enligt bestämmelserna i gemenskapslagstiftningen och nationell lagstiftning, och i synnerhet ändras inte genom detta direktiv de skyldigheter och rättigheter som anges i direktiv 95/46/EG." Utlämnandet av informationsmaterial kan således begränsas när det är fråga om personuppgifter.

Definitionen av offentliga myndigheter är viktig med tanke på PSI-direktivets tillämpningsområde. Enligt artikel 2 i direktivet avses med offentliga myndigheter "statliga, regionala eller lokala myndigheter, organ som lyder under offentlig rätt, sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller av ett eller flera sådana organ som lyder under offentlig rätt". I den nämnda artikeln definieras också ett organ som lyder under offentlig rätt. Med ett organ som lyder under offentlig rätt avses varje organ som särskilt har inrättats för att tillgodose behov i det allmänna intresse, som inte är av industriell eller kommersiell karaktär och som är en juridisk person. Enligt definitionen av ett organ som lyder under offentlig rätt är det ett organ, vars verksamhet finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter eller av andra organ som lyder under offentlig rätt eller som står under administrativ tillsyn av sådana organ eller vars förvaltning står under tillsyn av sådana organ eller i vars förvaltningsorgan, styrelseorgan eller tillsynsorgan mer än hälften av ledamöterna utses av statliga, regionala eller lokala myndigheter eller av andra organ som lyder under offentlig rätt.

Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter och dataskyddsdirektivet

Inom Europarådet har det år 1981 utarbetats en konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992). I samband med konventionen har en rekommendation godkänts. Konventionen trädde för Finlands del i kraft i

april 1992. En viktig princip i konventionen är den ändamålsbundenhet som hör samman med uppgifternas beskaffenhet. Konventionens ändamål är att inom varje parts territorium för var och en säkerställa respekten för grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till personlig integritet i samband med automatisk databehandling av personuppgifter som gäller honom. I konventionen anges de grundläggande principer för datasekretess som avtalsparterna förbinder sig att genomföra i sin lagstiftning för att skydda den personliga integriteten vid automatisk databehandling av personuppgifter. Som en förutsättning för behandling av känsliga uppgifter kräver konventionen ett ändamålsenligt skydd garanterat av nationell lagstiftning. Konventionen kräver också att det vidtas lämpliga åtgärder för att skydda personuppgifter. I konventionen finns inga bestämmelser om utlämnande av information.

Mera detaljerade bestämmelser om skydd av personuppgifter ingår i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, nedan *dataskyddsdirektivet*. Direktivet har i Finland satts i kraft genom personuppgiftslagen.

Syftet med direktivet är att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter. Enligt artikel 2 a i direktivet avses med personuppgifter "varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person ("den registrerade"). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet". Begreppet personuppgift är mycket brett. Det täcker alltså alla uppgifter som direkt eller indirekt kan sammankopplas med en fysisk person. Även definitionen av behandling av personuppgifter är bred. Den täcker bl.a. insamling, registrering, användning och utlämnande av uppgifter.

Enligt direktivet ska registeruppgifterna behandlas på ett korrekt och lagligt sätt. Uppgifterna får samlas in för särskilda, ut-

tryckligt angivna och berättigade ändamål och senare behandling får inte ske på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Uppgifterna ska enligt direktivet vara adekvata och relevanta och får inte omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål för vilka de har samlats in och för vilka de senare behandlas. Uppgifterna ska vara riktiga och om nödvändigt aktuella, och uppgifter som lämnas ut ska vara behövliga för det avsedda användningsändamålet. Uppgifter som lämnas ut får inte heller användas om det skäl som uppges när uppgifterna begärs inte motsvarar det verkliga användningsändamålet. Personuppgifter som är ofullständiga eller felaktiga i förhållande till sitt användningsändamål ska raderas eller korrigeras. Behandling av dessa uppgifter i forskningssyfte eller för statistiska ändamål anses inte vara oförenligt med det ursprungliga användningsändamålet.

1.3 Bedömning av nuläget

Personuppgiftslagen och offentlighetslagen är allmänna lagar som skogscentralerna tillämpar i sin verksamhet. De trädde i kraft år 1999. I anknytning till utvecklandet av skogscentralernas informationssystem har jord- och skogsbruksministeriet utrett om det för skogscentralernas informationssystem behövs särskilda bestämmelser som kompletterar personuppgiftslagen. Ministeriet var 2006 i kontakt med dataombudsmannen. Då gällde granskningen omfattningen av definitionen av personuppgifter och speciellt om informationen om skogstillgångar är personuppgifter. På grund av den nämnda kontakten drog man vid ministeriet slutsatsen att skogscentralernas informationssystem utgör ett personregister. Till exempel kan information om skogstillgångar som gäller en viss fysisk person enkelt hittas i informationssystemet trots att informationen om skogstillgångar och markägarnas kontaktuppgifter är registrerade i olika delar av informationssystemet. Till denna del skiljer sig skogscentralernas informationssystem från t.ex. Skogsforskningsinstitutets datamaterial om skogar som inte är ordnat så att det går att hitta uppgifter som hör samman med en viss fysisk person. Skogsforskningsinstitutets uppgifter

förutsätter inte kontakt med markägarna och därför finns markägarnas kontaktuppgifter över huvud taget inte i forskningsinstitutets datamaterial. När insamlingen av uppgifter till skogscentralernas informationssystem och behovet av att sammanföra uppgifterna i systemet granskades, kom man fram till att personuppgiftslagen som allmän lag inte räcker till för att täcka alla behov av att behandla personuppgifter och att det behövs särskilda bestämmelser om behandlingen av personuppgifter. Personuppgiftslagen tillåter behandling av personuppgifter bl.a. när det är fråga om en lagstadgad uppgift. Behovet av särskilda bestämmelser beror uttryckligen på att den planerade behandlingen av markägares personuppgifter inte till alla delar grundar sig på sådana uppgifter som det för skogscentralerna har föreskrivits tillräckligt detaljerat om i speciallagstiftning.

Behovet av det lagstiftningsprojekt som gäller skogscentralernas skogsuppgifter har kommit fram i och med den utveckling som skett också på andra förvaltningsområden när det gäller reglering av behandlingen av personuppgifter. Som ett exempel från jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde kan nämnas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Den nämnda lagen gäller jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningen och myndighetsuppgifter som hänför sig till den. Skogscentralerna sköter förutom myndighetsuppgifter också andra offentliga förvaltningsuppgifter och utövar affärsverksamhet. För att garantera en högklassig information om skogstillgångar är det nödvändigt att kunna sammanföra personuppgifter som fås i olika uppgifter. I ljuset av grundlagsutskottets avgörandepraxis är det klart att en sådan behandling av personuppgifter fordrar reglering i lag. För skogscentralernas informationssystem är behovet av reglering för behandling av personuppgifter uppenbart.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

I den nationella strategin för geografisk information 2005–2010 (Kansallinen paikka-

tietostrategia 2005–2010, jord- och skogsbruksministeriets publikationer 10/2004) beskrivs de åtgärder med vilkas hjälp infrastrukturen för geografisk information ska utvecklas och upprätthållas under de närmaste åren. Jord- och skogsbruksministeriets strategi för skogsplanering och information om skogstillgångar 2008–2015 (Maa- ja metsätalousministeriön metsävaratiedon ja metsäsuunnittelun strategia 2008–2015) stöder sig på dessa riktlinjer. Enligt verksamhetsiden bakom jord- och skogsbruksministeriets strategi för skogsplanering och information om skogstillgångar 2008–2015 ska ministeriet aktivt styra insamlingen och användningen av informationen om skogstillgångar och utvecklingen av skogsplaneringen så att målen som satts upp i Finlands nationella skogsprogram nås.

Finlands nationella skogsprogram 2015 (JSM:s publikationer 3/2008) är ett program som godkändes av statsrådet våren 2008. Det föregicks av Finlands nationella skogsprogram 2010. Med det nationella skogsprogrammet strävar man efter att öka bl.a. utnyttjandet av avverkningsmöjligheterna, användningen av träbaserad energi och hållbarheten i virkesproduktionen samtidigt som skogarnas mångfald sköts. Informationen om skogstillgångar har en viktig roll när dessa mål ska uppnås. Information om skogstillgångar behövs för direktmarknadsföring av skogstjänster och vid planering och genomförande av åtgärder. Det fästs också uppmärksamhet vid effektiviseringen av användningen av informationen om skogstillgångar i det nationella skogsprogrammet och slutrapporten från arbetsgruppen för skogsindustrins och skogssektorns verksamhetsbetingelser. I det nationella skogsprogrammet föreslås att

1) Med tanke på skogsbruksplaneringen och rådgivningen för skogsägarna, ska man förbättra aktualiteten hos uppgifterna om skogstillgångarna, samt utöka och effektivisera insamlingen och utnyttjandet av dem.

2) Rådgivningen effektiveras och utvecklas så att skogsägarna är medvetna dels om avverkningsmöjligheterna och skötselbehoven i sina skogar, dels om alternativa sätt att genomföra dessa åtgärder.

3) Skogscentralerna övergår till elektronisk kommunikation i fråga om tjänster till skogs-

ägarna och producerar elektroniska tjänster som gäller skogsdata för skogsägaren och dennes befullmäktigade aktörer.

I slutrapporten från arbetsgruppen för skogsindustrins och skogssektorns verksamhetsbetingelser (statsrådets kanslis publikationsserie 24/2008) föreslås att den pågående moderniseringen av datasystemen över skogstillgångar och metoderna för skogsbruksplanering som pågår vid skogscentralerna måste påskyndas. Nya kostnadseffektiva tjänster som baserar sig på datasystemen måste, tillsammans med uppgifterna om nödvändiga skogsvårdsåtgärder - med tillstånd av skogsägarna - för andra aktörer som tillhandahåller skogliga tjänster. I en mellanrapport föreslog arbetsgruppen bl.a. att bestämmelserna om dataskydd måste utvärderas med syftet att effektivisera utnyttjandet av information om skogstillgångar.

Ett av de viktigaste syftena med propositionen har varit att genomföra de mål som anknyter till utnyttjandet av informationen om skogstillgångar och som det redogjorts för ovan.

I nuläget har informationen om skogstillgångar varit i skogscentralernas bruk och i ganska stor utsträckning även i skogsvårdsföreningarnas bruk. Information om skogstillgångar kan användas som hjälp för direktmarknadsföring av skogstjänster. Ur en konkurrensrättslig synvinkel är det viktigt att garantera att de aktörer som erbjuder skogstjänster har lika möjligheter att använda uppgifter som har samlats in med hjälp av offentliga medel.

Om de konkurrensrättsliga synpunkterna kan sägas att det på senare tid har börjat fästas allt större uppmärksamhet vid hurdan inverkan lagstiftningen och t.ex. offentliga stöd har på marknaden. I regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering fastslås följande: "Regeringen säkerställer genom konkurrenspolitiska åtgärder att förutsättningarna för den privata och offentliga serviceproduktionen är jämlika." Arbets- och näringsministeriet publicerade i april 2009 en arbetsgruppspromemoria där konkurrensneutraliteten i den offentliga verksamheten granskas. Med konkurrensneutralitet avses att lika verksamhetsbetingelser för varje aktör på marknaden säkerställs. Av den anled-

ningen har det i propositionen fästs särskild vikt också vid konkurrensneutraliteten.

Propositionen har dessutom två viktiga mål som har anknytning till genomförandet av de grundläggande fri- och rättigheterna. Med propositionen strävar man efter att säkerställa att offentlighetslagen tillämpas på de uppgifter som hör till skogscentralens system för skoglig information och på utlämnandet av dessa uppgifter. Eftersom uppgifterna i informationssystemet är personuppgifter, strävar man med propositionen samtidigt efter att främja att dataskyddet genomförs. När det gäller detta kan det konstateras att offentlighetslagen innehåller en bestämmelse om myndigheters personregister där det hänvisas till bestämmelserna om skydd för personuppgifter. Bestämmelserna om behandling av personuppgifter i personuppgiftslagen och den föreslagna lagen skulle således begränsa utlämnandet av offentliga uppgifter från informationssystemet i fråga. De grundläggande fri- och rättigheterna behandlas mera detaljerat i kapitel 4 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning) i denna propositions detaljmotivering.

Ett mål med propositionen har också varit att undvika överlappande bestämmelser i personuppgiftslagen och offentlighetslagen. I lagförslaget har tagits med bestämmelser endast om sådana användningsändamål med skogliga data som bestämmelserna i personuppgiftslagen inte kan anses vara tillräckliga för. Det har varit nödvändigt att ta med bestämmelser om tillämpningen av offentlighetslagen i lagförslaget. Detta beror på att den registerföring som hör till systemet för skoglig information är en offentlig förvaltningsuppgift och skötseln av en sådan ska ordnas så att de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning inte äventyras. Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter behandlas mera detaljerat i kapitel 4 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning) i denna propositions detaljmotivering.

2.2 Alternativ

Propositionen bygger i huvudsak på förslagen i promemorian från den arbetsgrupp som

utrett behandlingen av skogsdata på skogscentralerna (Metsäkeskusten metsätietotyöryhmä, JSM 2009:7). Dessutom har förslagen från utvecklingsprojektet för organisationer som främjar skogsbruket (Metsätälouden edistämisorganisaatioiden kehittämishanke 2009, JSM 2010:3) och de beslut om ändring av skogscentralsorganisationen som anknyter till det beaktats i propositionen.

Registeransvarig

Enligt propositionen är direktören vid den nya skogscentralsorganisationens centralenhet och regiondirektörerna registeransvariga för skogscentralens system för skoglig information. Enligt den proposition som gäller den nya skogscentralsorganisationen och som är i riksdagen för behandling samtidigt som denna proposition kan dessa personer utöva offentlig makt när de sköter sina uppgifter och de har beslutanderätt i ärenden som gäller utövning av offentlig makt. För att garantera opartiskheten i den registerföring som hör till skogscentralens system för skoglig information är det viktigt att registerföringen inte har någon koppling till affärsverksamhet. Enligt den nämnda propositionen har direktören inte någon koppling till ärenden som gäller skogscentralens affärsverksamhet. Det krav på opartiskhet som hör samman med registerföring samt utövningen av offentlig makt behandlas i kapitel 4 (Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning) i denna propositions detaljmotivering.

Den registeransvarige definieras på personnivå i lagförslaget. Enligt den proposition som gäller skogscentralsorganisationen ska skogscentralen ha en enhet för offentlig service och en enhet för affärsverksamhet. Det kommer i enheten för offentlig service också att finnas tjänstemän vars uppgifter inte innefattar utövning av offentlig makt. Enligt den nämnda propositionen har direktören för centralenheten och regiondirektörerna beslutanderätt i de av skogscentralens ärenden som gäller utövning av offentlig makt. Den registeransvariges uppgifter innefattar utövning av offentlig makt. Då avsikten är att beslutanderätten i ärenden som gäller utövning av offentlig makt ska definieras på personnivå i den lag som gäller den nya skogscentralorga-

nisation måste den registeransvarige definieras på samma sätt i den nya lag som gäller systemet för skoglig information. Därför föreslås det att direktören för centralenheten och regiondirektören är registeransvariga.

Två olika informationssystem för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna samt tillämpningen av offentlighetslagen

Enligt propositionen finns det ett enda informationssystem för skötseln av skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter och det hör till offentlighetslagens tillämpningsområde. Under och efter arbetsgruppens Metsäkeskusten metsätietotyöryhmä arbete har det även föreslagits en sådan modell där skogscentralen har två olika informationssystem. Det ena skulle innehålla information om skogstillgångar och det andra information som hör samman med skötseln av skogscentralens myndighetsuppgifter. Enligt det förslaget ska offentlighetslagen inte tillämpas på informationen om skogstillgångar. I propositionen har denna modell inte ansetts genomförbar, för det första på grund av att den inte svarar mot grundlagens krav, men den är inte heller i enlighet med internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter överföras på andra än myndigheter på vissa villkor. Skötseln av uppgiften måste i det fallet ordnas så att de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och andra krav på god förvaltning inte äventyras. Till kraven på en god förvaltning hör bl.a. offentlighet i behandlingen av ärenden. Detta kan säkerställas genom att tillämpa offentlighetslagen på skötseln av uppgifterna. De grundläggande fri- och rättigheterna och god förvaltning behandlas i kapitel 4 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning) i denna propositions detaljmotivering. Därmed skulle det alltså inte ha varit möjligt att föreskriva att offentlighetslagen inte ska tillämpas på den registerföring som hör till ett informationssystem med information om skogstillgångar.

De internationella förpliktelser som är bindande för Finland har behandlats i avsnitt 1.2 i denna propositions allmänna motivering.

Både PSI-direktivet och miljöinformationsdirektivet gäller också enskilda organisationer som har lagstadgade uppgifter. Huvudsyftet med båda direktiven är att garantera tillgången till information. Det är dock möjligt att begränsa tillgången till information av dataskyddsskäl. På grund av dessa direktiv skulle det alltså inte heller ha varit möjligt att föreskriva att informationen om skogstillgångar inte ska höra till offentlighetslagens tillämpningsområde.

En modell med två olika informationssystem har i propositionen inte ansetts genomförbar också på grund av att det i nuläget i praktiken inte är möjligt att skilja på informationen om skogstillgångar och den information som hör samman med skötseln av skogscentralens myndighetsuppgifter. Informationen om skogstillgångar har uppdaterats med information som fåtts i samband med skötseln av myndighetsuppgifterna. Informationen om skogstillgångar har även regelmässigt använts som hjälp när förvaltningsbeslut har fattats. Informationen om skogstillgångar har även uppdaterats med resultat från terrängundersökningar som haft anknytning till skötseln av myndighetsuppgifterna. Med andra ord är en gränsdragning mellan information om skogstillgångar och information som hör samman med skötseln av myndighetsuppgifter en nästan omöjlig uppgift. Dessutom har det i valet av alternativ beaktats fördelarna med korsvis användning av den nämnda informationen. Det är ekonomiskt sett ändamålsenligt att informationen från ett informationssystem som är finansierat med offentliga medel kan utnyttjas på nämnda sätt. Enligt personuppgiftslagen hör det till den registeransvariges plikter att se till att t.ex. oriktiga, ofullständiga eller föråldrade uppgifter inte behandlas i ett informationssystem. Den korsvisa användning av information som nämns ovan kan för sin del säkerställa att uppgifterna är aktuella och pålitligare.

Informationssystemen och åtskiljandet av affärsverksamheten

Enligt förslagen från arbetsgruppen Metsäskusten metsätietotyöryhmä ska den information i informationssystemen som är till

för skötseln av skogscentralens myndighetsuppgifter och främjande uppgifter åtskiljas från den information som är till för affärsverksamheten. Enligt förslagen från arbetsgruppen ska de tjänstemän inom skogscentralens affärsverksamhet i vilkas uppgifter ingår affärsverksamhet endast ha begränsad rätt att använda den information som behövs för skötseln av myndighetsuppgifter och främjande uppgifter och den information som gäller kunder och fastigheter. Användningsrätten ska då beviljas av enheten för myndighetsuppgifter vid skogscentralen. Med andra ord ska skogscentralerna enligt arbetsgruppens förslag ha ett gemensamt informationssystem för de offentliga förvaltningsuppgifterna och uppgifterna för affärsverksamheten. I arbetsgruppspromemorian utgås det dock från att affärsverksamhetens rätt att behandla informationen i det gemensamma informationssystemet är begränsad. Enligt den proposition som gäller den nya skogscentralorganisationen och som är i riksdagen för behandling samtidigt som denna proposition är skogscentralens affärsverksamhet i ekonomiskt, personellt och funktionellt hänseende åtskild från skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Med anknytning till detta har det i propositionen inte ansetts motiverat med ett sådant alternativ där affärsverksamhetens information och den information som är nödvändig för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna behandlas i ett gemensamt informationssystem. För affärsverksamhetens information bör man utveckla ett eget informationssystem efter en övergångstid. Enligt lagförslaget ska övergångstiden sträcka sig till utgången av år 2013.

2.3 De viktigaste förslagen

Enligt lagförslaget om skogscentralens system för skoglig information ska registerföringen i anslutning till informationssystemet höra till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Lagförslaget gäller uttryckligen behandling av personuppgifter. Enligt 3 § i personuppgiftslagen avses med behandling av personuppgifter "insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkör-

ning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna”. Behandlingen avser mycket olika typer av åtgärder och innefattar således även t.ex. insamling av personuppgifter.

Enligt lagförslaget tillämpas bestämmelserna i personuppgiftslagen på systemet för skoglig information, om inte något annat föreskrivs i den föreslagna lagen. Lagförslaget innehåller också bestämmelser om tillämpningen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På uppgifters och handlingars offentlighet och utlämnande av dessa tillämpas vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Avsikten är att den föreslagna lagen, personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska tillämpas parallellt på behandlingen av personuppgifter i systemet för skoglig information. Enligt propositionen får även sådana uppgifter som inte är personuppgifter registreras i systemet för skoglig information. På dessa uppgifter tillämpas också lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

I lagförslaget om skogscentralens system för skoglig information regleras i första hand informationssystemet och dess användningsändamål. Den föreslagna lagen innehåller en bestämmelse där informationssystemet och dess användningsändamål definieras på en allmän nivå och en bestämmelse där de olika uppgiftskategorierna i informationssystemet definieras närmare, liksom även de syften dessa uppgifter får behandlas för. I den sistnämnda bestämmelsen preciseras med andra ord de offentliga förvaltningsuppgifter för vars skötsel skogscentralen får använda informationssystemet.

I förslaget till lag om skogscentralens system för skoglig information ingår bestämmelser om den registeransvarige, ansvaren i anslutning till registerföringen och om rätten till behandling av uppgifter. Det är nödvändigt att definiera den registeransvarige och vem som har rätt att behandla uppgifter redan för att klarlägga vem som ansvarar för skyldigheterna enligt personuppgiftslagen. I personuppgiftslagen föreskrivs om den registeransvariges skyldigheter och överlag om hur personuppgifter får behandlas. I

lagförslaget ingår också en bestämmelse om uppgifternas korrekthet. Bestämmelsen gäller information om skogstillgångar. Korrektheten i fråga om andra uppgifter bedöms med stöd av motsvarande bestämmelse i personuppgiftslagen. Den föreslagna bestämmelsen om korrektheten i informationen om skogstillgångar kompletterar bestämmelsen i personuppgiftslagen. Lagförslaget innehåller också en annan bestämmelse som har samband med uppgifternas korrekthet där det föreskrivs att den registeransvarige ska ge tredje man en redogörelse för uppgifternas korrekthet när uppgifter i informationssystemet lämnas ut. På motsvarande sätt ska en redogörelse även ges till markägare (registrerade) när de utnyttjar sin rätt till insyn enligt personuppgiftslagen.

I den föreslagna lagen om skogscentralens system för skoglig information föreskrivs också om utlämnande av uppgifter till tredje man. I lagförslaget definieras inte tredje man eftersom personuppgiftslagen, som innehåller den nämnda definitionen, tillämpas på den behandling av skogliga data som avses i förslaget. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring och andra adresserade försändelser, för forskning och för tolkning av beståndsdata vid fjärranalys. I förslaget ingår också bestämmelser om utlämnande av uppgifter genom teknisk anslutning. Lagförslaget innehåller också bestämmelser om förfarandena vid utlämnande av uppgifter. En förutsättning för utlämnandet av uppgifter är att de förutsättningar för utlämnande av uppgifter som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet uppfylls. I propositionen ingår en uttrycklig bestämmelse enligt vilken mottagaren av uppgifter ska ha rätt att behandla de uppgifter som begärts med stöd av den föreslagna lagen, personuppgiftslagen eller någon annan lag. I den föreslagna lagen föreskrivs också i anslutning till den registrerades rättsskydd om de situationer där uppgifter lämnas ut för att användas under en längre tid. Då förutsätts det att mottagaren har gjort upp en registerbeskrivning enligt 10 § i personuppgiftslagen.

I den föreslagna lagen om skogscentralens system för skoglig information föreskrivs också om förvaring och utplåning av uppgif-

ter. Uppgifterna inom de olika uppgiftskategorierna föreslås ha olika förvaringstider.

Den allmänna styrningen och tillsynen av registerföringen hör till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter. Dataombudsmannen övervakar behandlingen av personuppgifter enligt den föreslagna lagen inom ramen för de befogenheter som denne har tilldelats.

Propositionen innehåller en övergångsbestämmelse som gäller den registeransvarige och de personer som sköter registerföringen. Avsikten är att informationssystemet ska stämma överens med den föreslagna lagen före utgången av 2014. Informationssystemen för affärsverksamheten bör avskiljas senast 2013, eftersom det föreslås att anställda inom skogscentralens affärsverksamhet inte ska beviljas användningsrätt till informationssystemet efter den 1 januari 2014. Med stöd av övergångsbestämmelsen är den registeransvarige också skyldig att informera de registrerade om deras rättigheter innan informationssystemet tas i bruk.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Inom den nuvarande skogscentralorganisationen utgör produktionen och insamlingen av information om skogstillgångar den största främjande uppgiftshelheten. År 2009 var kostnaderna för denna verksamhet ca 16,2 miljoner euro av skogscentralernas sammanlagda statsunderstöd på 47,5 miljoner euro. Arbetsinsatsen för verksamheten uppgick till ca 271 årsverken, medan antalet personer som anställdes med skogscentralens statsunderstöd och övrig offentlig finansiering motsvarade 719 årsverken. Skogscentralerna samlade in information om skogstillgångar på ett ca 936 000 hektar stort område. Avsikten är att skogscentralen även i framtiden ska producera och upprätthålla information om skogstillgångar som en del av registerföringen i anslutning till informationssystemet.

I den nuvarande skogscentralorganisationen finns det inga separata informationssystem för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och skogscentralens affärs-

verksamhet. Det föreslås i propositionen att skogscentralens affärsverksamhet ska åtskiljas från skogscentralens övriga verksamhet. Enligt förslaget har sådana anställda vid skogscentralen som arbetar inom den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten inte rätt att använda systemet för skoglig information efter en övergångsperiod, utan man är tvungen att utveckla egna informationssystem för skogscentralens affärsverksamhet som är avskilda från skogscentralens övriga informationssystem. Underhållet och utvecklandet av de system som behövs för affärsverksamheten finansieras i framtiden i sin helhet med intäkterna av affärsverksamheten.

Avskiljandet av skogscentralens affärsverksamhet påverkar användningen av den information som produceras inom affärsverksamheten för offentliga förvaltningsuppgifter. Uppgifter om gårdsspecifika skogsplaner kan för närvarande utnyttjas bl.a. i samband med myndighetskontroller och rådgivning till skogsägarna. Efter det att affärsverksamheten har avskiljats kan dessa uppgifter användas för offentliga förvaltningsuppgifter endast om de har registrerats i systemet för skoglig information med markägarens samtycke eller på direkt uppdrag av markägaren.

I insamlingen av information om skogstillgångar har man våren 2010 infört en ny metod som grundar sig på fjärranalys. Metoden producerar exaktare basinformation på större områden än tidigare. Det nya systemet gör det möjligt att årligen samla in information om skogstillgångar på ett 1,5 miljoner hektar stort område och det kommer att fungera i full utsträckning 2013. Systemet har skapats som en del av ett övergripande projekt för utveckling av skogscentralernas elektroniska tjänster, vilket har beviljats finansiering ur statsbudgeten för åren 2008–2012 till ett belopp av sammanlagt 10,5 miljoner euro. Av detta anvisades 6 miljoner euro under moment 28.40.21 (Främjande av produktiviteten (numera moment 28.70.20)) och 4,5 miljoner euro under moment 30.60.42 (Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk). Genomförandet av projektet förbättrar produktiviteten med ca 30 % i fråga om de uppgifter som utvecklingsarbetet gäller och frigör resurser motsvarande

sammanlagt ca 150 årsverken. Under följande fas i projektet öppnas den elektroniska kundtjänsten Minskog.fi stegvis för skogsägare och andra aktörer åren 2011–2012. En skogsägare som har registrerat sig som användare kan se information om skogstillgångar som gäller den egna skogen i elektronisk form. Insamlingen av informationen om skogstillgångar finansieras även i framtiden med offentliga medel, men upprätthållandet och utvecklandet av tjänsten Minskog.fi finansieras med avgifter som tas ut av användarna. Samtidigt med systemutvecklingen har man också utvecklat en standard för skogliga data för att säkerställa att informationen om skogstillgångar kan utnyttjas på ett smidigare sätt på olika plattformar och i olika system.

Informationen om skogstillgångar kan även i fortsättningen kompletteras med material av utomstående, t.ex. material som köps av dem som utarbetar skogsplaner och uppgifter om skogsplaner som skogsägaren har lämnat ut. Detta medför sannolikt en del tilläggskostnader. Vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter bör man därför i fortsättningen bedöma om nyttan av mer ingående information om skogstillgångar är större än kostnaderna för den. Det är däremot möjligt att ta ut avgifter för beslut om utlämnande av uppgifter. Särskilda bestämmelser om avgifterna utfärdas med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Enligt förslaget har jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket rätt att med hjälp av teknisk anslutning se uppgifterna i informationssystemet i den omfattning som deras uppgifter förutsätter. Den anslutning som behövs är lättast och förmånligast att upprätta genom att bevilja de ovan nämnda myndigheterna rätt att göra sökningar direkt i skogcentralens informationssystem. Sökrättigheterna möjliggör en effektivare tillsyn.

Enligt 8 § i lagförslaget får offentliga uppgifter i systemet för skoglig information lämnas ut genom teknisk anslutning till myndigheter och andra organ som sköter myndighetsuppgifter för skötseln av en lagstadgad uppgift eller skyldighet. Den anslutning som avses i bestämmelsen har samband med lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009). Det är också ända-

målsenligt att när man i anslutning till skogscentralens informationssystem upprättar en nättjänst för visning och överföring av de uppgifter som förutsätts i lagen om en infrastruktur för geografisk information samtidigt vidtar tekniska förberedelser för en sådan informationstjänst som avses i 8 § i lagförslaget. Det bör dock noteras att enligt 6 § 2 mom. i lagen om en infrastruktur för geografisk information ska personuppgiftslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och annan lag iakttas när interoperabla geografiska datamängder utarbetas och hanteras. Således är rätten att behandla personuppgifter alltid beroende av syftet med användningen av uppgifterna. Geografisk information som kan anses vara personuppgifter kan således inte lämnas på en nättjänst som är öppen för alla. Avsikten är att nättjänsten upprättas åren 2012–2014 och kostnaderna för den är ca 100 000–200 000 euro.

I personuppgiftslagen föreskrivs om den registeransvariges informationsskyldighet. I lagförslaget ingår en bestämmelse, enligt vilken den registeransvarige ska informera de registrerade om deras rättigheter innan skogscentralens system för skoglig information tas i bruk. Informationen och sändandet av blanketter för samtycke till och förbud att lämna ut uppgifter medför kostnader för skogscentralen.

Förfarandet för utlämnande av uppgifter förutsätter att skogscentralens verksamhetssystem och system för skoglig information ändras. För att hantera förfarandena för utlämnande av uppgifter måste man skapa ett tillståndsregister där gällande samtycken och förbud samt begäran om uppgifter och beslut om utlämnande av uppgifter förs in skilt för varje gård. Det behövs en elektronisk kundtjänst som markägarna kan använda för att ge samtycke till eller förbjuda behandling av uppgifter som gäller dem, andra aktörer kan använda för att begära uppgifter och skogscentralen kan använda för att fatta beslut om utlämnande av uppgifter. Övergången till elektroniska tjänster bedöms kunna förbättra kundservicens kvalitet och effektivisera behandlingen av ansökningar och beslutsfattandet, av vilket följer att hanteringskostnaderna är lägre än vid hantering av handlingar i pappersform. Med tiden kommer elektronisk

kommunikation sannolikt att vara det dominerande förfarandet vid skötseln av förvaltningsärenden.

Kostnaderna för att genomföra det föreslagna förfarandet för utlämnande av uppgifter i skogscentralens verksamhetssystem och system för skoglig information samt för att informera skogsägare och aktörer om förfarandena fördelas över olika år och uppgår till sammanlagt minst 300 000–400 000 euro. Utgifterna med anknytning till systemet för skoglig information finansieras också i fortsättningen genom det i statsbudgeten anvisade anslaget för skogscentralorganisationen (för närvarande moment 30.60.42 (Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk)).

Uppgifterna i systemet för skoglig information och användningen av uppgifterna har en betydligt större betydelse för en aktiv skötsel och användning av de enskilda skogarna än de direkta ekonomiska konsekvenser som anges ovan. Uppdaterad information om skogstillgångar ger skogsägare och aktörer som skogsägarna har befullmäktigat en bra utgångspunkt för att planera och genomföra vårdåtgärder och avverkningar på ett effektivare sätt och vid rätt tidpunkt. Ur skogsägarnas synvinkel medför en effektivare användning av informationen om skogstillgångar i marknadsföringen av tjänster inom skogsvård att tjänsterna kan konkurransutsättas på ett effektivare sätt än tidigare och att kvaliteten på tjänsterna sannolikt förbättras på lång sikt. Dessutom är det sannolikt att nivån på skogsvården och skogarnas tillstånd blir bättre i hela landet. Det leder till att skogsägaren får större avkastning på det kapital som investerats i skogen och även statens skatteinkomster ökar när timmerhandeln blir livligare. Förutsättningarna för affärsverksamhet med koppling till skogsbruk kommer också att förbättras.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Skogscentralen är inte en myndighet utan en privat instans och avsikten är att genom den föreslagna lagen anförtro skogscentralen uppgiften att sköta registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information. Eftersom registerföringen omfattar utövning av

offentlig makt har uppgiften som registeransvarig och andra uppgifter som gäller behandling av uppgifter i informationssystemet i lagen anförtrots personer som även annars sköter uppgifter som omfattar utövning av offentlig makt.

Lagförslaget innehåller en bestämmelse som gör det möjligt att lämna ut offentliga uppgifter till myndigheter i informationssystemet genom teknisk anslutning. Ett sådant förfarande för utlämnande av uppgifter kan bedömas effektivisera skötseln av förvaltningsärenden i framtiden.

Hanteringen av skogsägarnas samtycken och förbud ökar arbetsmängden vid skogscentralerna i någon mån, åtminstone under den tid det nya systemet för skoglig information körs in. Det är svårt att bedöma hur mycket arbetsmängden kommer att öka varaktigt eftersom det finns en möjlighet att skogsägarna mycket snabbt vänjer sig vid att elektroniskt eller på annat sätt själva överföra information om skogstillgångar till de aktörer inom skogsbranschen som markägarna väljer. Då behövs naturligtvis inte skogscentralens beslut om utlämnande av uppgifter.

Den föreslagna lagen innehåller en bestämmelse enligt vilken även sådan information om skogstillgångar som lämnats ut av en markägare eller en person som markägaren har befullmäktigat får registreras i informationssystemet. Om skogsägarna i framtiden inte lämnar ut uppgifter om t.ex. skogsplanen för sin lägenhet eller utförda skogsvårdsarbeten så att uppgifterna kan registreras i systemet för skoglig information, kan de bristfälliga uppgifterna i informationssystemet öka kostnaderna för lagtillsynen eller ytterligare fördröja godkännandet av arbeten som finansieras med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

3.3 Samhälleliga konsekvenser

I den föreslagna lagen föreskrivs för första gången om innehållet, användningen och utlämnandet av skogliga data och om annan registerföring. I propositionen har registerföringen i samband med skogliga data anpassats till bestämmelserna om behandling och utlämnande av geografiska datamängder och

i synnerhet till bestämmelserna om behandling och utlämnande av personuppgifter.

Informationen om skogstillgångar och markägarnas kontaktuppgifter i systemet för skoglig information har stor betydelse för främjandet av skogsbruket. Skogscentralerna kan meddela skogsägarna om behoven av vård och om avverkningsmöjligheterna i skogsägarnas skogar och erbjuda rådgivningstjänster som utgår från skogsägarnas behov. Skogsägarna kan ge sitt samtycke till att skogscentralen lämnar ut deras uppgifter till aktörer som erbjuder skogstjänster eller så kan de själva överföra uppgifter om sina skogar i elektronisk form eller på annat sätt till de aktörer de vill.

Lagförslaget kan bedömas indirekt förbättra skogsägarnas dataskydd också till den del det är fråga om behandling av information om skogstillgångar som gäller den i andra organisationer inom skogsbranschen. Enligt lagförslaget får uppgifter i systemet för skoglig information inte lämnas ut för att användas under en längre tid utan en redogörelse för att mottagaren har gjort upp en registerbeskrivning enligt 10 § i personuppgiftslagen. I fråga om de organisationer som begär uppgifter i syfte att använda dem under en längre tid kommer bestämmelsen sannolikt att leda till att registerbeskrivningarna ändras så att de uppfyller kraven i personuppgiftslagen.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Den 10 juli 2008 tillsatte jord- och skogsbruksministeriet en arbetsgrupp med uppgift att ta fram en utredning om behandlingen av skogsdata vid skogscentralerna (MMM034:00/2008). Syftet med utredningen vara att specificera de personuppgifter som ska samlas in och registreras i informations-systemet. I utredningen skulle det också beskrivas hur man i övrigt avser behandla uppgifter, dvs. hur uppgifterna t.ex. sammanförs med andra uppgifter, lämnas ut till tredje

man och hur länge uppgifterna är avsedda att förvaras.

I utredningen om behandlingen av skogsdata skulle arbetsgruppen fästa vikt vid de grundläggande fri- och rättigheterna. I förslaget skulle således offentlighetsprincipen och integritetsskyddet iakttas. I fråga om integritetsskyddet skulle man beakta att personuppgiftslagen grundar sig på gemenskapslagstiftningen. Dessutom skulle man beakta bl.a. INSPIRE-direktivet och Århuskonventionen samt gemenskapens direktiv om tillgången till miljöinformation, som ansluter sig till konventionen.

Arbetsgruppens utredning skulle vara så detaljerad att den kunde utgöra grunden för en regeringsproposition som utarbetas som tjänsteuppdrag.

Målet var att arbetsgruppen hade slutfört sitt arbete senast den 31 januari 2009. Jord- och skogsbruksministeriet förlängde arbetsgruppens mandat till den 31 maj 2009. Arbetsgruppspromemorian (mmm 2009:7) överlämnades till jord- och skogsbruksministeriet den 29 maj 2009.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 28 april 2009 ett projekt för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket (MMM020:00/2009). Slutrapporten om projektet (mmm 2010:3) överlämnades till uppdragsgivaren den 17 december 2009. Målet med projektet var bl.a. att göra arbetsfördelningen klarare mellan de olika aktörerna när det gäller att främja skogsbruket, öka de statliga stödens effekter och transparens samt förbättra konkurrensförutsättningarna på skogstjänstmarknaden.

I slutrapporten föreslog projektets styrgrupp bl.a. att skogscentralerna och utvecklingscentralen ska bilda en enda landsomfattande statsbidragsorganisation som lyder under jord- och skogsbruksministeriet och omfattas av ministeriets direkta resultat- och resursstyrning.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 24 februari 2010 en uppföljningsgrupp för projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket (MMM13:00/2010). Uppföljningsgruppen hade till uppgift att följa och styra projektet för utveckling och reform av organisationerna för främjande av skogsbruket. Regerings-

propositionen om en ny skogscentralorganisation har beretts i en arbetsgrupp vid jord- och skogsbruksministeriet. I arbetsgruppen ingick representanter från jord- och skogsbruksministeriet, skogscentralerna och Skogsbrukets utvecklingscentral. Gruppens beredning leddes av den ovan nämnda uppföljningsgruppen.

Propositionen grundar sig i huvudsak på de riktlinjer som dragits upp av skogsdataarbetsgruppen. I proposition har man dessutom beaktat den omstrukturering av skogscentralorganisationen som ingår i projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtanden om propositionen har begärts av justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Konkurrensverket, dataombudsmannen, skattestyrelsen, Lantmäteriverket, Forststyrelsen, Skogsforskningsinstitutet, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, skogscentralerna, skogscentralernas myndighetschefer, Harvestia Oy, Koneyrittäjien liitto, L & T Biowatti Oy, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, METO - Skogsbranschens Experter rf, Metsäliitto Osuuskunta, Forstmästareförbundet rf, Skogsägarförbundet Kusten, Skogsägarförbundet Åboland, Skogsägarförbundet Västra Finland, Södra Finlands skogsägarförbund, Skogsägarförbundet Insjöfinland, Keski-Pohjanmaan metsänomistajaliitto, Pohjois-Karjalan metsänomistajaliitto, Pohjois-Suomen metsänomistajaliitto, Skogsindustrin rf, Natur och Miljö rf, Träenergi rf, Puu- ja erityisalojen liitto, Päijänteen metsänhoitoyhdistys, Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry, Silvesta Oy, Stora Enso Oyj Metsä, Finlands naturskyddsförbundet, Finlands skogsfastighetsägareförbundet, Svenska lantbruksproducenternas centralförbundet SLC rf, UPM Metsä, Vapo och WWF.

Remissinstanserna framförde mycket olika synpunkter på utkastet till proposition. I flera

utlåtanden ansågs det vara bra att bestämmelser om grunderna för utlämnande av skogliga data utfärdas i lag. Några remissinstanser ansåg att regleringen var onödig och att bestämmelserna i personuppgiftslagen är tillräckliga för att täcka alla tillämpningssituationer. En del av remissinstanserna kritiserade också att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på uppgifterna i systemet för skoglig information. I fråga om detta kan man konstatera att justitieministeriet och dataombudsmannen ansåg att den lag om reglering av personuppgifter som anges i propositionen behövs. Justitieministeriet har i sitt utlåtande uttryckligen tagit ställning till tillämpningen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Ministeriet ansåg att tillämpningen av lagen på uppgifterna i systemet för skoglig information kan understödjas på de grunder som nämns i utkastet till proposition och också i ljuset av grundlagsutskottets ställningstaganden.

De flesta remissinstanser kommenterade de föreslagna bestämmelserna om utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring. Utlåtandena om lagutkastet skilde sig mycket från varandra, vilket var fallet redan i fråga om skogsdataarbetsgruppens promemoria. Den ena ytterligheten representerar ståndpunkten att specialbestämmelserna om skydd för personuppgifter i praktiken kan utgöra ett problem när det gäller att uppnå faktisk konkurrensneutralitet och öka det privata tjänstebudet. Den andra ytterligheten är ståndpunkten att all direkt marknadsföring alltid ska grunda sig på den registrerades samtycke. I flera utlåtanden ansåg man det vara bra att det alltid förutsätts samtycke uttryckligen i fråga om utlämnande av information om skogstillgångar för direkt marknadsföring och att utlämnandet av kontaktuppgifter för det ändamålet kunde grunda sig på den registrerades möjlighet att förbjuda utlämnande av uppgifter. En del remissinstanser ansåg att den förteckning över grunderna vid val av kontaktuppgifter som anges i bestämmelsen om direkt marknadsföring är för kort, medan andra remissinstanser ansåg att den bör förlängas.

I några utlåtanden ansågs de tidsfrister som anges i övergångsbestämmelserna vara för långa och det föreslogs att lagen ska träda i

kraft genast vid ingången av 2011. I en del av utlåtandena ansågs det däremot vara viktigt att det reserveras tillräckligt med tid för att ändra informationssystemen.

En utförligare sammanfattning av utlåtandena finns i statsrådets projektregister (MMM001:00/2010, på finska). Efter remissbehandlingen har utkastet till proposition kompletterats särskilt i fråga om detaljmotiveringen. Det har också varit nödvändigt att göra ändringar i utkastet till denna proposition på grund av att utkastet till proposition om en lag om skogscentralen har ändrats efter remissbehandlingen.

5 Samband med andra propositioner

Syftet med denna proposition är att anföra Finlands skogscentral den offentliga förvaltningsuppgift som gäller registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information. I regeringens proposition till lag om Finlands skogscentral är avsikten att föreskriva om den riksomfattande skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter och om de frågor som gäller förvaltningen av dem. Propositionerna har således ett sådant samband att det är motiverat att behandla dem samtidigt.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* I paragrafen föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Enligt den föreslagna paragrafen föreskrivs det om ett system för skoglig information som innehåller personuppgifter och som förvaltas av Finlands skogscentral samt om behandlingen av personuppgifter i systemet. Lagförslaget gäller således uttryckligen behandling av personuppgifter. Enligt 3 § i personuppgiftslagen avses med behandling av personuppgifter ”insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna”. Behandlingen avser mycket olika typer av åtgärder och innefattar således även t.ex. insamling av personuppgifter.

Paragrafen innehåller en hänvisning till personuppgiftslagen. Om inte något annat föreskrivs i lagen ska personuppgiftslagen tillämpas på behandlingen av personuppgifter. I paragrafen föreslås också att bestämmelserna om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska tillämpas på offentligheten för och utlämnandet av skogliga data. Avsikten är att den föreslagna lagen, personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska tillämpas parallellt på behandlingen av personuppgifter i systemet för skoglig information. I 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet finns en bestämmelse om myndigheternas personregister. Bestämmelsen ska tillämpas när skogliga data är personuppgifter. Enligt bestämmelsen får personuppgifter lämnas ut om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. I fråga om skogliga data avses i praktiken bestämmelserna i personuppgiftslagen och den föreslagna lagen.

Enligt paragrafen är lagens tillämpningsområde uttryckligen behandling av personuppgifter. Behandlingen av uppgifter som inte är personuppgifter regleras således inte genom lagen. I 4 § 4 mom. i lagförslaget in-

går dock en bestämmelse, enligt vilken andra uppgifter än personuppgifter får registreras i samma informationssystem. I informationssystemet kan således t.ex. uppgifter om statens skogar föras in. På offentligheten för och utlämnandet av dessa uppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

I paragrafen ingår inte hänvisningar till andra allmänna lagar för förvaltningen såsom t.ex. förvaltningslagen (434/2003) eller språklagen (423/2003). I 8 § i skogscentralslagen finns en hänvisning till allmänna lagar för förvaltningen. Avsikten är att en motsvarande hänvisning till allmänna lagar för förvaltningen ska tas in i lagen om en ny skogscentralorganisation.

2 §. *Definitioner.* I paragrafen föreslås bestämmelser om vissa definitioner. Med tanke på tillämpningen av lagen har också definitionerna i 3 § i personuppgiftslagen en stor betydelse. Exempelvis definieras inte behandling av personuppgifter i lagförslaget, eftersom definitionen redan finns i personuppgiftslagen.

Enligt 2 § 1 punkten avses med information om skogstillgångar uppgifter om skogar som hör till ett visst område och om skötseln och användningen av dem. Sådana uppgifter är t.ex. uppgifter om ståndort, trädbestånd, mångfald och andra särdrag i fråga om en figur, åtgärdsförslag som gäller skogsvårdsarbeten och avverkningar samt uppgifter om åtgärder som vidtagits på en figur. Information om skogstillgångar utgör en viktig uppgiftskategori i systemet för skoglig information. Informationen om skogstillgångar och informationens användningsändamål definieras närmare i den föreslagna 4 §.

I den föreslagna 2 punkten definieras skogliga data. Med skogliga data avses uppgifter om förvaltningsärenden som behandlas av skogscentralen, information om skogstillgångar, uppgifter om fastigheter och skogscentralens kunder enligt vad som föreskrivs nedan. Definitionen är av allmän karaktär. Närmare bestämmelser om skogliga data föreslås i 4 §.

I den föreslagna 3 punkten definieras figur. Med figur avses ett område som har avgrän-

sats i syfte att uppnå en så stor homogenitet som möjligt med tanke på ståndort, trädbestånd och eventuellt behov av åtgärder. Begreppen information om skogstillgångar och figur har ett nära samband. Informationen om skogstillgångar är figurvisa uppgifter.

I den föreslagna 4 punkten definieras provyta. Uppgifter om provytor behövs vid insamlingen av information om skogstillgångar. En provyta är ett slags ”prov” som används för att klarlägga ett bestånds särdrag. Uppgifterna om provytor är sådan information om skogstillgångar som avses i lagförslaget 4 § 1 mom. 2 punkten.

I 5 punkten definieras enskild markägare. Med enskild markägare avses en sådan enskild markägare som avses i lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk. I 2 § i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) finns en definition av enskilda markägare. En motsvarande definition finns också i den lag om finansiering av hållbart skogsbruk (544/2007) som träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet. I den föreslagna lagen har begreppet enskild markägare samband med definitionen av ett av de centralaste användningsändamålen för systemet för skoglig information. Enligt den föreslagna 3 § får skogscentralen använda uppgifter i systemet för skoglig information för utbildning, rådgivning och information som riktar sig till enskilda markägare.

Enligt 6 punkten avses med kund enskilda markägare, deras ombud och andra aktörer inom skogsbranschen som är i kontakt med skogscentralen i ärenden i anslutning till offentliga förvaltningsuppgifter. De enskilda markägarna är skogscentralens största kundgrupp. Det är vanligt att man anlitar ett ombud för ansökningar som gäller finansiering av hållbart skogsbruk. Med aktörer inom skogsbranschen avses bl.a. skogsvårdsföreningar, skogsföretag och företagare som tillhandahåller skogstjänster. Termen kund används också i förvaltningslagen. Enligt 8 § i förvaltningslagen ska myndigheterna inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden.

3 §. *Systemet för skoglig information och dess användningsändamål.* I paragrafen föreslås bestämmelser om systemet för skoglig information och dess användningsändamål. I 1 mom. anges att i systemet för skoglig information, ingår ett informationssystem med skogliga data som förvaltas med hjälp av automatisk databehandling. Enligt ordalydelsen i 1 mom. bildas systemet för skoglig information av det informationssystem som förvaltas av skogscentralen. Om skogscentralen t.ex. får en teknisk anslutning till en myndighets informationssystem, är ett sådant informationssystem naturligtvis inte längre en del av systemet för skoglig information. Alla skogliga data som behövs för skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter är inte i digital form. I 1 mom. föreslås därför en bestämmelse, enligt vilken även material med skogliga data som inte är i digital form hör till informationssystemet. Närmare bestämmelser om informationssystemets innehåll och uppgifternas användningsändamål föreslås i 4 §.

I 2 mom. anges användningsändamålet för systemet för skoglig information på ett allmänt plan. Informationssystemets huvudsakliga användningsändamål är skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Avsikten är att särskilda bestämmelser om skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter ska utfärdas i den föreslagna lagen om en ny skogscentralorganisation. Det föreslås att de offentliga förvaltningsuppgifter för vars skötsel uppgifter i skogscentralens system för skoglig information används ska specificeras i 4 §. Med tanke på användningen av systemet för skoglig information kan de viktigaste offentliga förvaltningsuppgifterna anses vara uppgifter i anslutning till skogslagen och lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk samt utbildning, rådgivning och information som riktar sig till enskilda markägare, som behandlas nedan.

Syftet med skogslagen är att främja en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar vård och användning av skogarna så att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras. I syfte att trygga en fortsatt virkesproduktion föreskriver lagen en skyldighet att åstadkomma återväxt efter avverkning av skog. Samtidigt

begränsas alltför kraftig beståndsvårdande avverkning i växtliga skogar samt förnyelse-avverkning i unga skogar. Skogscentralen ska främja genomförandet av skogslagen och övervaka att lagen följs. De uppgifter enligt skogslagen som innebär betydande utövning av offentlig makt hör dock till Landsbygdsverket.

Med stöd av lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk beviljar skogscentralerna finansiering till åtgärder som främjar en hållbar vård och användning av skogarna. I regel beviljas enskilda markägare finansiering. Sammanslutningar och stiftelser har rätt till finansiering endast under vissa förutsättningar. Åtgärder som finansieras är t.ex. skogsförnyelse, vård av ungskog, byggande av skogsväg, istandsättningsdikning, uttag av energived och flisning. Beviljandet och betalningen av samt tillsynen över finansieringen hör till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. För att kunna sköta denna förvaltningsuppgift är det nödvändigt att behandla information om skogstillgångar. Till skogscentralens uppgifter hör också att lägga fram förslag till beslut om återkrav av finansiering till Landsbygdsverket. Besluten om återkrav fattas av Landsbygdsverket.

Andra exempel på förvaltningsärenden är t.ex. skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter enligt lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog, lagen om skogsvårdsföreningar, lagen om handel med skogsodlingsmaterial och lagen om samfällda skogar. Skogscentralerna har också offentliga förvaltningsuppgifter som gäller bedömning av skador som orsakats av hjorddjur och beviljande och betalning av ersättning för skadorna. Uppgifterna om förvaltningsärenden i anslutning till genomförandet av alla de ovan nämnda lagarna förs in i systemet för skoglig information.

Enligt det föreslagna 3 mom. får skogscentralen använda informationssystemet för utbildning, rådgivning och information som riktar sig till enskilda markägare till den del verksamheten i fråga inte har samband med skogscentralens affärsverksamhet eller annan kommersiell verksamhet. Motsvarande begränsning gäller också användning av informationssystemet för annat främjande av skogsbruket.

Registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information föreslås höra till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt 2 § 3 mom. i förvaltningslagen tillämpas lagen på enskilda då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Vid registerföringen ska skogscentralen således iaktta bestämmelserna i förvaltningslagen. Enligt 6 § i förvaltningslagen ska myndigheternas åtgärder vara opartiska. För att registerföringen ska kunna anses vara opartisk får den inte ha samband med kommersiell verksamhet. Kravet på opartiskhet ingår i bestämmelsen i 3 mom., där det föreskrivs att skogscentralen inte får använda uppgifterna för kommersiell verksamhet. I skogscentralens nuvarande verksamhet, där de offentliga förvaltningsuppgifterna och affärsverksamheten inte är helt åtskilda från varandra, uppfylls kanske inte kravet på opartiskhet till alla delar. För tydlighetens skull föreslås det i 1 mom. att rådgivning, utbildning och information som ges av den registeransvarige ska definieras så att den inte får ha samband med kommersiell verksamhet. Motsvarande begränsning gäller också användning av informationssystemet för annat främjande av skogsbruket. En annan sak är att den registeransvarige får lämna ut uppgifter till tredje man (även skogscentralens affärsverksamhet) för kommersiella syften, om de villkor som anges i lagen uppfylls. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring föreslås i 9 §.

Skogscentralernas rådgivning har vanligtvis riktats till enskilda markägare. Rådgivningen gäller vård och användning av skogarna, bevarande av skogarnas mångfald och främjande av annat miljöskydd inom skogsbruket. Syftet med rådgivningen är att aktivera markägarna. Det mest typiska exemplet på rådgivning är att man berättar för skogsägarna om behoven av vård och användning av skogarna (t.ex. meddelanden om vård och avverkning). Uppgifter av hög kvalitet om skogsägarnas skogar, dvs. information om skogstillgångar, är av väsentlig betydelse i rådgivningsarbetet.

I 3 mom. beaktas det också att direkt marknadsföring och rådgivning utgör två olika grunder för behandling av personuppgifter. Enligt 30 § i personuppgiftslagen har den

registrerade rätt att förbjuda den registeransvarige att behandla uppgifter som gäller honom själv bl.a. för direktreklam, distansförsäljning och annan direktmarknadsföring. Rådgivning till skogsägarna hör även i fortsättningen till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Grunden för behandling av personuppgifter är då att det är fråga om skogscentralens lagstadgade uppgift. På direkt marknadsföring tillämpas däremot andra grunder för behandlingen av personuppgifter. Med tanke på skogsägarnas jämlikhet är det viktigt att alla enskilda skogsägare får samma opartiska rådgivningsmaterial av skogscentralerna. Tillgången till materialet ska således inte vara beroende av om markägaren har förbjudit utlämnande av sina uppgifter för direkt marknadsföring.

Enligt paragrafen får skogscentralen inte själv behandla uppgifter i systemet för skoglig information i kommersiellt syfte. Bestämmelsen hindrar dock inte skogscentralen från att tillhandahålla Internetbaserade tjänster genom vilka markägarna kan tillåta att information om markägarnas skogstillgångar ses av och överförs till de aktörer inom skogsbranschen som markägarna väljer. På direkt uppdrag av en markägare kan även skogscentralen ordna så att information om skogstillgångar kan ses och överföras. Med hjälp av tjänsten kan aktörer inom skogsbranschen på motsvarande sätt marknadsföra sina tjänster till skogsägarna. Ett exempel på en sådan Internetbaserad tjänst är tjänsten Minskog.fi, som planeras vid skogscentralerna.

4 §. Informationssystemets innehåll och användningsändamål. I paragrafen föreslås bestämmelser om innehållet i systemet för skoglig information och om systemets användningsändamål. En av de viktigaste principerna för behandling av personuppgifter är ändamålsbundenhet (7 § i personuppgiftslagen). En annan viktig princip är relevanskravet (9 § 1 mom. i personuppgiftslagen). Med andra ord är den registeransvariges rätt att behandla personuppgifter alltid kopplat till ändamålet med behandlingen av uppgifterna. Dessutom ska de personuppgifter som behandlas vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet. Utgående från detta föreslås bestämmelser både om informationssy-

stemets innehåll och om uppgifternas användningsändamål.

I 1 mom. anges de uppgiftskategorier som ingår i systemet för skoglig information. I informationssystemet registreras först och främst uppgifter som gäller skötseln av skogscentralens förvaltningsärenden. De andra uppgiftskategorierna i informationssystemet är sådan information om skogstillgångar som gäller fysiska personer (2 punkten), sådana uppgifter om ägande och besittning av fastigheter som gäller fysiska personer (3 punkten) och sådana kunduppgifter som gäller fysiska personer (4 punkten).

I paragrafen föreslås inte någon närmare definition av de handlingar som avses i 1 mom. och som gäller skötseln av förvaltningsärenden. Enligt 8 § 1 mom. 4 punkten i personuppgiftslagen får personuppgifter behandlas "om det bestämts om behandlingen i lag eller om behandlingen förädlades av en uppgift eller förpliktelse som anvisas den registeransvarige i lag eller som påförts honom med stöd av lag". De förvaltningsärenden som skogscentralen behandlar grundar sig på uppgifter eller förpliktelser som föreskrivs i lag eller med stöd av lag och därför anges inte sakinnehållen närmare i paragrafen. Avsikten är att bestämmelser om skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter ska utfärdas i 8 § i den föreslagna lagen om Finlands skogscentral. Enligt 2 § i förvaltningslagen tillämpas förvaltningslagen vid statens affärsverk, offentligtrettsliga föreningar samt på enskilda då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Med stöd av bestämmelsen ska således förvaltningslagens bestämmelser tillämpas direkt på skogscentralerna då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Hänvisningen i 1 mom. 1 punkten avser uppgifter om skötsel av förvaltningsärenden i anslutning till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om användningsändamålen för de uppgiftskategorier som avses i 1 mom. Uppgifter om förvaltningsärenden som har registrerats i informationssystemet får behandlas för uppdatering av informationen om skogstillgångar. Information om skogstillgångar, uppgifter om ägande och besittning av fastigheter och kunduppgifter får behandlas i samband med

utbildning och information till enskilda markägare. I allmän utbildning och information får uppgifterna i informationssystemet användas antingen så att de inte kan kopplas till fysiska personer eller så att markägarna endast behandlar sina egna personuppgifter.

Enligt 2 mom. får uppgifter enligt 1 mom., dvs. alla skogliga data, behandlas i samband med skötseln av skogscentralens förvaltningsärenden, rådgivning till enskilda markägare och skogscentralens planerings- och utredningsuppgifter i anslutning till hållbar skötsel och användning av skogarna samt i samband med annat motsvarande främjande av skogsbaserade näringar, bevarandet av skogarnas mångfald och annat miljöskydd inom skogsbruket. I samband med skötseln av skogscentralens förvaltningsärenden är det ofta nödvändigt att behandla uppgifter inom alla de uppgiftskategorier som anges i 1 mom. Detsamma gäller i fråga om rådgivning till enskilda markägare. Ett typiskt exempel på ovan nämnda planerings- och utredningsuppgifter är t.ex. utredningar om miljöstödsobjekt som grundar sig på lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk. Även om det vid skötseln av dessa uppgifter i princip är möjligt att behandla alla uppgifter i systemet för skoglig information, begränsas användningen av uppgifterna i praktiken ändå av principen om ändamålsbundenhet och relevanskravet i personuppgiftslagen.

Av 2 mom. framgår att information om skogstillgångar får användas när beslut i förvaltningsärenden fattas och att uppgifter om förvaltningsärenden får användas för uppdatering av information om skogstillgångar. För att myndighetsuppgifterna ska kunna skötas på ett kostnadseffektivt sätt är det av väsentlig betydelse att information om skogstillgångar kan sammanföras med uppgifter om förvaltningsärenden och användas för skötseln av skogscentralens myndighetsuppgifter. Informationen om skogstillgångar gör det möjligt att rikta tillsyns- och granskningsverksamheten på ett ändamålsenligt sätt, minskar väsentligt behovet av terrängundersökningar och gör det möjligt att ge tillräcklig rådgivning i samband med myndighetsuppgifter. Vid sidan av andra utredningar har informationen om skogstillgångar också be-

tydelse i samband med beslutsfattande som gäller förvaltningsärenden.

Enligt 2 mom. får uppgifter i informationssystemet behandlas för statistiska ändamål och användas även för att producera annat informationsmaterial, där uppgifter om en enskild person inte kan identifieras. I syfte att följa skogsbrukets och skogarnas tillstånd och utveckling samt utarbeta regionala skogsprogram gör skogscentralerna nuförtiden olika sökningar och regionala beräkningar utifrån informationen om skogstillgångar och uppgifterna i anslutning till skötseln av sådana myndighetsuppgifter som avses i 1 a § 2 mom. i den nuvarande skogscentralslagen. Man har kunnat göra beräkningar med olika teman inom önskat område. Exempel på teman som kan skapas är virkesreserven beräknad enligt trädslag och utvecklingsklass, avverkningsmöjligheter, föreslagna vårdåtgärder och särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen. Statistikuppgifterna har utnyttjats vid utarbetandet av regionala skogsprogram och bl.a. i skogs- och miljörapporter, utbildning och information. Statistiken och de regionala beräkningarna har inte innehållit uppgifter som ska betraktas som personuppgifter. Avsikten är att uppgifterna i systemet för skoglig information även i fortsättningen ska kunna användas på detta sätt.

I 3 mom. definieras innehållet i informationen om skogstillgångar, i uppgifterna om ägande och besittning av fastigheter och i kunduppgifterna. I momentet anges innehållet i var och en av uppgiftskategorierna. Den registeransvariges rätt att föra in uppgifter från uppgiftskategorierna till systemet för skoglig information begränsas dock alltid av att behandlingen av uppgifter alltid ska vara nödvändig för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som nämns i 2 mom. Den registeransvarige ska således alltid kunna påvisa att de uppgifter som förts in i systemet för skoglig information behövs för att sköta de förvaltningsuppgifter som avses i 2 mom.

Bestämmelserna i 1—3 mom. överensstämmer med vad som föreskrivs i 10 § 1 mom. 2 och 3 punkten i personuppgiftslagen om de uppgifter som ska ingå i registerbeskrivningen. Enligt bestämmelsen i personuppgiftslagen ska det av registerbeskriv-

ningen framgå ”ändamålet med behandlingen av personuppgifter” (2 punkten) och ”en beskrivning av gruppen eller grupperna av registrerade och de uppgifter eller uppgiftskategorier som hör samman med dessa” (3 punkten). I registerbeskrivningen över systemet med skoglig information ska i mån av möjlighet ges en närmare beskrivning av uppgifterna inom de olika uppgiftskategorierna.

I 4 mom. föreslås att det i informationssystemet dessutom får registreras sådana uppgifter som behövs med tanke på informationssystemets användningsändamål och som inte är personuppgifter. I praktiken betyder detta t.ex. uppgifter om skogar som ägs av skogsföretag. På offentligheten för och utlämnandet av dessa uppgifter tillämpas vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Eftersom de uppgifter som avses i momentet inte är personuppgifter, är bestämmelserna om behandling av personuppgifter inte tillämpliga.

5 §. Sammanföring av uppgifter. Skogscentralen producerar själv informationen om skogstillgångar. Skogscentralerna sköter själva en del av datainsamlingen och en del av datainsamlingsprocessen låter skogcentralerna genomföras av utomstående. I insamlingen och uppdateringen av informationen om skogstillgångar utnyttjas andra informationsleverantörers geografiska information och annat material. Den föreslagna paragrafen gäller de andra informationsleverantörernas material.

Sammanföring av uppgifter är behandling av personuppgifter. I lagen föreslås en uttrycklig bestämmelse som tillåter att andra informationsleverantörers geografiska information och annat material sammanförs med uppgifterna i systemet för skoglig information. Enligt den föreslagna paragrafen får sådant material även i övrigt behandlas i systemet för skoglig information. Möjligheterna att sammanföra uppgifter begränsas dock av principen om ändamålsbundenhet och relevanskravet. Den sammanföring och annan behandling av uppgifter som avses i paragrafen föreslås vara tillåtet endast i den utsträckning det är nödvändigt för att sköta de offentliga förvaltningsuppgifter som anges i 4 § i lagförslaget.

6 §. Registeransvarig, ansvar i samband med registerföring och rätt att behandla uppgifter. Systemet för skoglig information är ett personregister. Enligt 1 mom. är direktören vid skogscentralens centralenhet och regiondirektörerna registeransvariga. Enligt 14 § i det lagförslag som ingår i den proposition om Finlands skogscentral som behandlas i riksdagen samtidigt med denna proposition använder direktören vid skogscentralens centralenhet och regiondirektörerna vid regionenheterna beslutanderätt i ärenden som gäller utövning av offentlig makt. Därför är det motiverat att det bestäms att dessa personer också är registeransvariga. Uppgifter i anslutning till registerföringen sköts vid centralenheten och regionenheterna av de anställda inom enheten för offentliga tjänster vid skogscentralen som har rätt att utöva offentlig makt för skötseln av sina uppgifter. De anställda ansvarar var och en för att uppgifterna är korrekta till den del de har behandlat uppgifterna i informationssystemet. De ansvarar dock inte för korrektheten i de uppgifter som lämnats av myndigheter. Den myndighet som har lämnat uppgifterna ansvarar för att uppgifterna är korrekta. I 7 § i lagförslaget föreslås särskilda bestämmelser om korrektheten i uppgifterna i systemet för skoglig information.

I 2 mom. föreskrivs om förvaltningen av användningsrätten till systemet för skoglig information. Eftersom de anställda som nämns i 1 mom. har rätt att behandla uppgifter i systemet för skoglig information direkt med stöd av lagen, omfattas de alltså inte av bestämmelsen i 2 mom. om beviljande av användningsrätt. Den registeransvarige beslutar om ärenden som gäller användningsrätten till informationssystemet. Bestämmelsen har en informativ karaktär eftersom definitionen av registeransvarig i personuppgiftslagen anger att den registeransvarige har rätt att bestämma om användningen av registret. Enligt 2 mom. kan användningsrätt beviljas sådana anställda vid enheten för offentliga tjänster vid skogscentralen vars uppgifter inte omfattar utövning av offentlig makt för behandling av information om skogstillgångar, uppgifter om ägande och besittning av fastigheter samt kunduppgifter. Användningsrätt kan t.ex. beviljas sådana an-

ställda vid skogscentralen vars arbetsuppgifter omfattar insamling av information om skogstillgångar. Användningsrätt kan också beviljas för behandling av uppgifter om förvaltningsärenden till den del det är nödvändigt för uppdatering av informationen om skogstillgångar. Bestämmelsen i 2 mom. är ovillkorlig i det avseendet att användningsrätt får endast beviljas anställda vid enheten för offentliga tjänster vid skogscentralen. Användningsrätt får inte beviljas en anställd vid skogscentralen som arbetar inom den åtskilda affärsverksamheten, dvs. vid affärsverksamhetsenheten. Bestämmelsen har först och främst samband med 10 § 1 mom. i lagförslaget, där det framgår att uppgifter i systemet för skoglig information får lämnas ut för skogscentralens affärsverksamhet endast på grundval av ett beslut om utlämnande av uppgifter. Bestämmelsen har också samband med den föreslagna bestämmelsen i 3 §, där det föreskrivs att skogscentralens rådgivning, utbildning och information samt annat främjande av skogsbruket inte får ha samband med kommersiell verksamhet. Detta krav har i sin tur samband med överföringen av en offentlig förvaltningsuppgift på skogscentralen. Den offentliga förvaltningsuppgift som har samband med registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information ska således skötas på ett opartiskt sätt och även i övrigt enligt principerna om god förvaltning.

I 3 mom. föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets och Landsbygdsverkets rätt att se uppgifter i systemet för skoglig information. Dessa myndigheter har den ovan nämnda rätten endast i den omfattning som deras uppgifter förutsätter. De har dock inte rätt att registrera eller ändra uppgifter i informationssystemet.

7 §. Uppgifternas korrekthet. I paragrafen föreskrivs om uppgifternas korrekthet. Bestämmelsen kompletterar personuppgiftslagens 9 § 2 mom., som gäller uppgifternas korrekthet. Enligt bestämmelsen i personuppgiftslagen ska den registeransvarige se till att oriktiga, ofullständiga eller föråldrade personuppgifter inte behandlas. När den registeransvariges skyldigheter bedöms ska avseende fästas vid ändamålet med behandlingen av personuppgifter samt vid den betydelse

behandlingen har för den registrerades integritetsskydd.

Enligt det föreslagna 1 mom. grundar sig informationen om skogstillgångar på uppskattningar, mätningar, kartläggningar och beräkningar som görs med olika metoder. Informationen om skogstillgångar får dock inte innehålla väsentliga brister, fel eller fel-tolkningar. Om det inte alls har samlats in uppgifter inom något område ska det dock inte anses vara en brist i uppgifterna i informationssystemet. I 1 mom. föreslås det också att uppgifter om vilken datainsamlingsmetod eller annan uppgiftskälla som använts samt uppgiftens datum ska registreras i informationssystemet. I 14 § i lagförslaget föreskrivs om den redogörelse för uppgifternas korrekthet som ska lämnas till tredje man i samband med beslut om utlämnande av uppgifter och till registrerade när de utnyttjar sin rätt till insyn.

Hur exakt en uppgift är beror på vilken datainsamlingsmetod eller andra uppgiftskällor som använts samt på uppgiftens datum. Nedan beskrivs först den nuvarande datainsamlingen och sedan en nyare datainsamlingsmetod som har tagits i bruk 2010. Beskrivningen behövs eftersom avsikten är att det åtminstone i början ska finnas uppgifter i informationssystemet som har samlats in med båda metoderna.

Informationen om skogstillgångar har hittills samlats in genom ett omfattande fältarbete som utförts med hjälp av s.k. figurvisa inventeringar där inventeringsenheten är en figur. I enskilda skogar är en figur vanligtvis 0,5–3 hektar. Figurgränserna ritas med hjälp av kartor och flygbilder och gränserna preciseras genom fältbesök. Uppgifter har samlats in från varje figur med hjälp av mätningar och okulära inventeringar.

Uppgifterna om figurernas ståndort och jordmån har samlats in genom okulära inventeringar. Trädbeståndets omfattning och fördelningen i olika trädslag har uppmätts på relaskopprovtyr med icke fastställd areal så att man har fastställt beståndets medelvariabler enligt trädslag (grundyta eller stamantal, ålder, medeldiameter eller medelhöjd). Uppgifterna om trädbeståndets volym på figuren har med hjälp av beräkningsmodeller härletts från de fastställda medelvariablerna. Uppgif-

terna om provytorna har använts endast under den tid uppgifter har samlats in och de lagras inte permanent i informationssystemet. Den exakthet i trädbeståndets volym som eftersträvas (medelfel) är ± 20 procent. I fråga om uppgifterna om ståndort och jordmån kan en sådan exakthet anses vara tillräcklig. Det skulle bli betydligt dyrare att samla in exakta uppgifter och det kan inte anses vara motiverat med beaktande av uppgifternas användningsändamål. Uppgifterna är inte heller i framtiden avsedda att användas som sådana direkt för operativ verksamhet, såsom vid detaljerad planering av virkesdrivning eller skogsvårdsarbeten. Uppgifterna behövs dock, eftersom de kan användas för att rikta verksamheten på rätt sätt. På basis av uppgifterna kan beslut om avverkning och skogsvårdsarbeten fattas. Uppgifterna kan också användas när skogscentralen behandlar ett enskilt förvaltningsärende. Med hjälp av uppgifterna kan man t.ex. effektivisera de fältgranskningar som grundar sig på skogslagen eller lagstiftningen om finansiering av skogsbruket. I fråga om den föreslagna bestämmelsen bör det således noteras att i regel kan ett enskilt förvaltningsärende inte heller i fortsättningen avgöras endast på grundval av information om skogstillgångar som har registrerats i informationssystemet. Situationen är en annan om informationen om skogstillgångar grundar sig på en uppgift som har samlats in i samband med en fältgranskning som gjorts av skogscentralen med stöd av skogslagstiftningen.

Uppgifterna om sådana särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § i skogslagen kan innehålla inexaktheter bl.a. därför att objektets behandlingshistoria avviker väsentligt från en vanlig skött ekonomiskog. Objekten har utvecklats under en lång tid i naturtillstånd eller i ett tillstånd som påminner om naturtillstånd. Därför är trädbeståndet så varierande till storlek och ålder att det är svårt att göra en exakt beskrivning av trädbeståndet i synnerhet i fråga om bördiga livsmiljötyper. Livsmiljötyperna fastställs i regel på basis av vegetationen. Fastställandet av vegetationen och även bedömningen av graden av objektets naturtillstånd grundar sig på okulära inventeringar. Inom varje livsmiljötyp finns en naturlig variation mellan olika ob-

jekt och objektens särdrag avviker i någon mån från varandra bl.a. på grund av förhållandena vad gäller ståndort och klimat. Dessa osäkerhetsfaktorer bör beaktas vid bedömningen av korrektheten hos uppgifter som gäller särskilt viktiga livsmiljöer.

Uppgifterna om begränsningar av användningen fås i allmänhet från andra dataregister som innehåller uppgifter om begränsningar av markanvändningen (t.ex. planläggningsuppgifter). Förslag som gäller skogsskötsel, naturvård, avverkning och andra åtgärder fastställs antingen i terrängen eller genom beräkning utifrån bestånds- och ståndortsvariabler, skogsvårdsrekommendationer och modeller som beskriver skogens utveckling. Som hjälpmedel i fältarbetet används olika behandlingsanvisningar och hjälptabeller.

En metod för inventering av skog som grundar sig på fjärranalys och som ersätter den figurvisa inventeringen kommer att tas i bruk vid datainsamlingen i enskilda skogar från och med 2010. Avsikten är att metoden efter en övergångsperiod på 2–3 år ska ersätta den metod som grundar sig på figurvis inventering i terrängen.

Med den nya inventeringsmetoden är det möjligt att producera information om skogstillgångar med i stort sett samma innehåll och kvalitet som fås med den metod som tillämpats hittills. Största delen av förslagen till avverkning på figurerna tas fram genom beräkningar utifrån uppgifter om trädbeståndet. De områden som är i behov av vård av plantskog eller ungskog granskas huvudsakligen i terrängen. Uppskattningarna av de variabler som gäller hela trädbeståndet i gallringsskogar och förnyelse mogna skogar är så exakta att avverkningsförslag kan tas fram på basis av dem på ett tillräckligt tillförlitligt sätt med beaktande av uppgifternas användningsändamål.

En fullständig kartläggning av småskaliga naturobjekt kan inte göras med den nya metoden. De måste även i fortsättningen kartläggas separat eller utifrån uppgifter som har samlats in i samband med omfattande fältarbeten som har utförts tidigare.

Vid insamlingen och lagringen av information med de nya metoderna kan den grundenhetsenhet som används också vara en mindre enhet än en figur, såsom en vanlig rastercell, en

mikrofigur eller en provyta där uppgifter samlas in till stöd för tolkningen av fjärranalysdata. Avsikten är att alla dessa uppgiftstyper (= information om skogstillgångar) ska lagras och på annat sätt behandlas i informationssystemet. Den information som publiceras eller ges ut samlas i allmänhet i form av figurer, men information om skogstillgångar kan också ges i form av rasterceller.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om uppdatering av uppgifterna i informationssystemet. Information om skogstillgångar som har registrerats i informationssystemet ska uppdateras regelbundet. Uppdateringsskyldigheten ska dock bedömas med beaktande av tillgängliga personresurser och ekonomiska resurser, målområdets egenskaper och behovet av användning av uppgifterna i anslutning till skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. I fråga om den nya datainsamlingsmetoden är målet t.ex. att man inte avviker från den rekommenderade tidpunkt som anges i åtgärdsförslagen med över 5 år.

I 3 mom. föreslås att informationen om skogstillgångar ska uppdateras på grundval av ansökningar och anmälningar som inkommit i samband med skötseln av förvaltningsärenden. När information om skogstillgångar används som hjälp när myndighetsbeslut fattas är det motiverat att informationen om skogstillgångar också uppdateras med uppgifter i handlingar som gäller skötseln av myndighetsuppgifter. Det bör dock noteras att dessa informationskällor i praktiken är olika anmälningar som grundar sig på skogslagen eller utredningar om finansierade åtgärder i samband med finansieringen av hållbart skogsbruk. Det är ofta en markägare, markägarens ombud eller någon annan aktör inom skogsbranschen som gör anmälan. I egenskap av registeransvarig har skogscentralen inte möjlighet att genomföra en fältgranskning varje gång en anmälan kommer in. Det är således möjligt att en del av de uppgifter som skogscentralen har fått inte uppfyller kraven i 1 mom. Det föreslås därför att den registeransvarige inte är ansvarig för att dessa uppgifter är korrekta. Om den registeransvarige har kontrollerat uppgifterna i terrängen, ska dock bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas.

Enligt 4 mom. ska i mån av möjlighet en beskrivning av tillförlitligheten och exaktheten hos de uppgifter som fått genom olika metoder för skogsuppskattning fogas till den registerbeskrivning som ska göras upp över informationssystemet. Metoderna för skogsuppskattning utvecklas hela tiden. Därför innehåller den föreslagna lagen inga bestämmelser om de nuvarande metoderna för skogsuppskattning. Det är dock viktigt att säkerställa att de registrerade och tredje man kan få information om tillförlitligheten och exaktheten hos olika metoder för skogsuppskattning. I 4 mom. föreslås därför att i den mån det är möjligt ska beskrivningar av metoderna för skogsuppskattning framgå av registerbeskrivningen över informationssystemet. I den föreslagna 14 § föreskrivs om den redogörelse för uppgifternas korrekthet som ska lämnas in.

Bestämmelsen i 5 mom. gäller andra personuppgifter än information om skogstillgångar. I fråga om uppgifternas korrekthet gäller i fråga om dessa uppgifter vad som föreskrivs i 9 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

8 §. Utlämnande av offentliga uppgifter genom teknisk anslutning. Enligt paragrafen får uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form till myndigheter och andra organ som sköter myndighetsuppgifter för skötseln av en uppgift eller skyldighet som anges i lag eller med stöd av den. I paragrafen har utlämnandet av uppgifter begränsats till att gälla endast myndigheter och organ som sköter myndighetsuppgifter. Uppgifter kan inte lämnas ut till andra aktörer genom teknisk anslutning.

9 §. Utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring och andra adresserade försändelser. I paragrafen föreslås bestämmelser om utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring. Enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får personuppgifter lämnas ut för direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen får markägarens kontaktuppgifter lämnas ut för direkt marknadsföring som anknyter till skogsbruk, om inte markägaren har förbjudit det. Med andra ord

krävs inte ett samtycke för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. Med beaktande av 24 § i personuppgiftslagen, där det föreskrivs om den registeransvariges skyldighet att informera den registrerade bl.a. om de uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter vid behandlingen av personuppgifter, är det i praktiken inte en stor skillnad mellan samtycke och förbud.

Enligt 1 mom. får som grund vid val av markägarens kontaktuppgifter användas personens adress, hemkommun, ålder, kön, modersmål eller kontaktspråk, uppgift om hur länge personen har ägt eller innehaft fastigheten, fastighetens läge, åtgärdsförslag som gäller skogsvårdsarbeten och avverkningar och tidpunkten för dessa åtgärder. Direktmarknadsföringskampanjer kan således riktas till t.ex. svenskspråkiga eller nya skogsägare. De uppgifter som lämnas ut kan delas in enligt grunderna för valet. Grunden för valet kan t.ex. vara en uppgift om vilka markägare i vissa kommuner eller byar som under en viss tid har objekt för vård av ungskog. Den som begär uppgifter ska i sin ansöka redogöra för hur marknadsföringsåtgärderna anknyter till de angivna grunderna för val av uppgifter. Grunderna för valet ska således ha samband med den marknadsföringsåtgärd som uppgetts.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om ett mer omfattande utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring som anknyter till skogsbruk. Enligt förslaget får utöver kontaktuppgifter även information om skogstillgångar och lägesuppgifter lämnas ut. För att uppgifterna ska få lämnas ut förutsätts då att markägaren har gett sitt samtycke. I 2 mom. föreslås också att markägaren ska ha gett sitt samtycke även när uppgifterna lämnas ut utan kontaktuppgifter, om det på grundval av lägesuppgifterna är möjligt att ta reda på vilken markägares fastighet uppgifterna gäller. Detta grundar sig på definitionen av personuppgifter, enligt vilken alla uppgifter som på ett tillförlitligt sätt kan hänföras till en fysisk person är personuppgifter.

I 3 mom. föreslås det att utlämnande av uppgifter i de fall som avses i 1 och 2 mom. dock ska vara tillåtet endast till den del uppgifterna är nödvändiga för det marknadsföringssyfte som uppgetts. I praktiken innebär

detta att det är möjligt att vägra lämna ut uppgifter, om den som ska få uppgifterna inte kan visa på vilket sätt de begärda uppgifterna behövs med tanke på det användningsändamål som uppgetts.

Enligt paragrafens 1 och 2 mom. lämnas uppgifter inte ut om den direkta marknadsföringen inte gäller skogsbruk. Då är det motiverat att uppgifter för direkt marknadsföring begärs från en myndighets personregister, såsom t.ex. befolkningsdatasystemet.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse där det föreskrivs att utlämnande av uppgifter i de fall som avses i 1 mom. i den föreslagna paragrafen dock inte är tillåtet för direkt marknadsföring med hjälp av elektronisk kommunikation om förutsättningarna i 7 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004) inte uppfylls. Med andra ord ska bestämmelserna i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation tillämpas på direkt marknadsföring t.ex. via textmeddelanden eller e-post. Enligt 26 § 1 mom. i den nämnda lagen får sådan direktmarknadsföring riktas endast till sådana personer som på förhand har gett sitt samtycke.

Bestämmelserna tillåter således att även telefonnummer får lämnas ut under vissa förutsättningar. Om det är fråga om marknadsföring via telefon får telefonnummer lämnas ut, om inte markägaren har förbjudit utlämnandet. Om det däremot är fråga om marknadsföring som bedrivs med hjälp av textmeddelanden, förutsätts det att markägaren har gett sitt samtycke till att hans eller hennes mobiltelefonnummer lämnas ut. När skogscentralen i egenskap av registeransvarig informerar de registrerade om deras rättigheter och erbjuder dem en möjlighet att förbjuda eller ge sitt samtycke till att deras uppgifter lämnas ut för direkt marknadsföring, ska det på blanketterna för samtycke och förbud att lämna ut uppgifter anges om användningen av mobiltelefonnummer gäller marknadsföring per telefon eller marknadsföring via textmeddelanden.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs att 19 § i personuppgiftslagen ska tillämpas på opinions- och marknadsundersökningar och andra därmed jämförbara adresserade försändelser. Enligt motiveringen till den nämnda paragra-

fen i personuppgiftslagen (RP 96/1998 rd) kan direkt marknadsföring och andra därmed jämförbara adresserade försändelser vara t.ex. brev av kommunala invånarföreningar som gäller kommunala ärenden och riktas till kommunfullmäktigeledamöter eller andra kommunala förtroendevalda. Sådana brev är exempel på icke-kommersiella adresserade försändelser. Med stöd av 19 § i personuppgiftslagen är det således möjligt att lämna ut uppgifter i systemet för skoglig information för t.ex. icke-kommersiella adresserade försändelser.

10 §. Utlämnande av uppgifter i vissa fall i anslutning till affärsverksamhet. Paragrafens 1 mom. har samband med den föreslagna 6 §, där det föreskrivs om den registeransvarige. I den nämnda paragrafen definieras registeransvarig så att de som arbetar inom skogscentralens affärsverksamhet inte kan beviljas användningsrätt till informationssystemet. De som arbetar inom affärsverksamheten är således sådana tredje män som avses i 3 § i personuppgiftslagen och föreslås därför ha rätt att använda uppgifterna i informationssystemet på samma villkor som andra näringsidkare. Det innebär i praktiken att de som arbetar inom skogscentralens affärsverksamhet får tillgång till uppgifter i informationssystemet endast på grundval av ett separat beslut om utlämnande av uppgifter. Enligt 17 § 3 mom. i lagförslaget tillämpas bestämmelsen dock först från och med den 1 januari 2014.

I 2 mom. föreslås att uppgifter inte ska få lämnas ut på grund av ett medlemskap till en sammanslutning som utövar affärsverksamhet. Bestämmelsen avviker delvis från bestämmelsen i 8 § 1 mom. 5 punkten i personuppgiftslagen.

I förarbetena till personuppgiftslagen har man inte tagit ställning till om bestämmelsen är tillämplig även i de fall det är fråga om ett medlemskap som grundar sig direkt på lag. Ett medlemskap i en skogsvårdsförening grundar sig direkt på lag. Enligt 3 § i lagen om skogsvårdsföreningar har en skogsvårdsförening till uppgift att inom sitt verksamhetsområde erbjuda skogsägarna de tjänster som de behöver när de idkar skogsbruk och att ordna sådan fackmannahjälp som skogsägarna därvid kan behöva. I fråga om skogs-

vårdsföreningar är det i de flesta fall svårt att avgöra om det är fråga om ärenden som har samband med ett medlemskap eller direkt marknadsföring av tjänster. I fråga om ärenden i anslutning till medlemskap kan man konstatera att information om skogstillgångar inte behövs för att bestämma skogsvårdsavgifter, eftersom det enligt 13 § i lagen om skogsvårdsföreningar är den myndighet som ansvarar för beskattningen som tar ut skogsvårdsavgifterna. Om uppgifter om skogar automatiskt lämnas ut till en skogsvårdsförening på basis av medlemskap får föreningen en betydande konkurrensfördel i förhållande till de aktörer som inte kan använda ett medlemskap som grund för att få uppgifter. Därmed hindrar ett medlemskap i en skogsvårdsförening naturligtvis inte att en markägare anlitar någon annan organisations sakkunnigtjänster inom skogsvård. Därför är det motiverat att skogsvårdsföreningarna ska få uppgifter om skogar för direkt marknadsföring av sina tjänster på samma villkor som andra aktörer.

I 2 mom. används begreppet sammanslutning. Utöver föreningarna har också andelslagen medlemmar. Eftersom även andelslag kan utöva affärsverksamhet är det motiverat att i paragrafen beakta att inte heller andelslag kan få tillgång till uppgifter i informationssystemet endast på grund av ett medlemskap.

11 §. Utlämnande av uppgifter för forskning. I paragrafen föreslås bestämmelser om utlämnande av uppgifter för forskning. Enligt 1 mom. ska uppgifter få lämnas ut för historisk eller vetenskaplig forskning. Då bestäms rätten att behandla personuppgifter enligt 14 § i personuppgiftslagen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om utlämnande av uppgifter för forskning som inte ska anses vara vetenskaplig. Det är motiverat att särskilt föreskriva att uppgifter i informationssystemet får lämnas ut för undersökningar som görs av studerande vid högskolor och läroanstalter. En förutsättning för att uppgifter ska lämnas ut är att utlämnandet kan anses vara nödvändigt på grundval av en forskningsplan och att det har lämnats en tillräcklig redogörelse för skyddet av uppgifterna. I 2 mom. föreskrivs också om andra förutsättningar för att lämna ut uppgifter för än-

damålet i fråga. Förutsättningarna gäller skydd och utplåning av uppgifter. De bestämmelser om utlämnande av uppgifter som föreslås i 2 mom. är likartade med bestämmelserna i 14 § 2—4 punkten i personuppgiftslagen. Den registeransvarige beslutar om utlämnande av uppgifter enligt prövning. Om förutsättningarna för utlämnande av personuppgifter inte uppfylls får uppgifter även lämnas ut för forskning i en sådan form att uppgifter om enskilda markägare inte framgår (t.ex. statistik eller motsvarande sammandrag).

Enligt det föreslagna 2 mom. får uppgifter lämnas ut förutom för lärdomsprov även för annan forskning, som inte är vetenskaplig forskning. Uppgifter får lämnas ut för sådan forskning på samma villkor som i fråga om lärdomsprov. Med stöd av bestämmelsen kan uppgifter dock inte lämnas ut för forskning med koppling till affärsverksamhet. Om den som bedriver forskningen eller den som finansierar forskningen bedriver affärsverksamhet där uppgifterna kan användas, tillämpas på utlämnandet av uppgifter de bestämmelser i personuppgiftslagen som gäller opinions- och marknadsundersökningar och andra därmed jämförbara adresserade försändelser.

12 §. Utlämnande av uppgifter för tolkning av beståndsdata vid fjärranalys. För att producera information om skogstillgångar samlar skogscentralerna in de uppgifter från provytor som behövs för tolkningen av fjärranalysdata. För tolkningen av information om skogstillgångar behövs ca 500–600 provytor från gallringsskogar och förnyelsemogna skogar och ca 100 provytor från plantbestånd i ett område på 50 000–150 000 hektar. Vid mätningarna används för närvarande cirkelprovytor med en fast radie på 9 meter. I plantbestånd används mindre provytor. En provyta beskriver trädbeståndet på ett mycket litet område. Det går inte att utifrån en provyta fastställa hurdan skog det finns utanför provytan eller storleken på den figur som provytan finns på. Enskilda provytor beskriver således inte omfattningen av en markägares skogsegendom.

Informationen från provytor kan anses vara personuppgifter eftersom den innehåller exakta lägesuppgifter som kan användas för att identifiera fastighetsägaren. För att undvika

tolkningsfel är det viktigt att provytorerna kan lägesbestämmas exakt i förhållande till fjärranalysdata. När fjärranalysdata från ett område tolkas generaliseras de uppgifter som uppmätts på en provyta till att gälla de delar av data vars egenskaper ligger närmast provytans egenskaper.

De uppgifter som skogscentralen samlat in från provytor kan även användas vid tolkningen av fjärranalysdata från andra skogsägares skogar. Eftersom ingen av de grunder för behandling av uppgifter som anges i personuppgiftslagen verkar vara tillämpliga på situationer där uppgifter från provytor lämnas ut, föreslås det i paragrafen att uppgifter om provytor får lämnas ut till tredje man för tolkning. Den karta som fås som resultat av tolkningen av fjärranalysdata innehåller information om skogstillgångar och är personuppgift. Det föreslås att kartor i informationen om skogstillgångar får behandlas endast på de grunder som anges i personuppgiftslagen. Enligt paragrafen får uppgifter om provytor endast användas för tolkning av beståndsdata från de skogar som den som begär uppgifterna kan lägga fram en grund för behandling av uppgifter om enligt personuppgiftslagen eller den föreslagna lagen.

Paragrafen gäller utlämnande av uppgifter om provytor för tolkning av beståndsdata. Uppgifterna kan även användas för forskning. Då grundar sig utlämnandet av uppgifter på 11 § i den föreslagna lagen.

13 §. Utlämnande av uppgifter och förfarande för utlämnande av uppgifter. Enligt 1 § i lagförslaget tillämpas på skogliga data och deras offentlighet vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I 16 § i den ovan nämnda lagen föreskrivs om hur en myndighetshandling ska lämnas ut. Den föreslagna paragrafen kompletterar 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, där det föreskrivs att personuppgifter ur en myndighets personregister får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. Den föreslagna paragrafen gäller således utlämnande av personuppgifter i form av

en kopia eller en utskrift eller på annat sätt i elektronisk form.

I fråga om systemet för skoglig information kan även bestämmelsen i 16 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet bli tillämplig. Enligt bestämmelsen kan uppgifter om innehållet i en myndighetshandling lämnas ut muntligen. Muntliga uppgifter kan lämnas ut om handlingar i pappersform och handlingar i elektronisk form. En handling kan också *lämnas ut så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten*. När en handling läggs fram för påseende eller kopiering eller får avlyssnas är det inte fråga om *utlämnande* av personuppgifter. Med stöd av 16 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter i personregister som innehåller offentliga personuppgifter i regel lämnas ut utan att man reder ut vem som begär uppgifterna och för vilket ändamål uppgifterna ska användas. Om den som begär uppgifter dock begär att få se eller kopiera en stor mängd uppgifter med stöd av bestämmelsen i fråga, har skogscentralen skäl att informera personen om förutsättningarna för behandling av personuppgifter i personuppgiftslagen.

När den registeransvarige lämnar ut uppgifter med stöd av 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, ska den registeransvarige således ta reda på om den som begär uppgifter har rätt att använda de personuppgifter som begärs. Vid utlämnande av uppgifter på de sätt som anges i 16 § 1 mom. i den nämnda lagen finns inte denna begränsning av utlämnande av uppgifter. Den begränsning av utlämnande av uppgifter som avses i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet gäller utlämnande av uppgifter ur en myndighets personregister i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form. Begränsningen gäller således inte när uppgifter lämnas ut muntligen eller en handling läggs fram för påseende eller kopiering.

Paragrafen gäller utlämnande av uppgifter till tredje man. Enligt 3 § 6 punkten i personuppgiftslagen avses med tredje man ”andra personer, sammanslutningar, inrättningar eller stiftelser än den registrerade, den registeransvarige, registerföraren eller den som

behandlar personuppgifter för de två sistnämndas räkning”. I 6 § i lagförslaget definieras registeransvarig och vem som har rätt att behandla uppgifter. Tredje man är således i regel de som inte är registrerade och sådana aktörer som behandlar uppgifter med stöd av 6 §. Den som behandlar uppgifter i systemet för skoglig information för den registeransvariges räkning ska inte heller anses vara tredje man.

I 1 mom. föreslås att ansökan om utlämnande av uppgifter görs skriftligen hos skogscentralen. I det föreslagna 1 mom. tar man inte ställning till i vilken form ansökan ska göras. I 19 § i förvaltningslagen föreskrivs om hur ett ärende inleds skriftligen. Enligt 9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) uppfyller också elektroniska dokument som sänts till en myndighet kravet på skriftlig form vid anhängiggörande och behandling av ärenden. Utlämnande av uppgifter kan dock inte grunda sig på en muntlig begäran om uppgifter.

Enligt 2 mom. fattas beslut i ärenden som gäller utlämnande av uppgifter av den registeransvarige. Registeransvarig definieras i 6 § i lagförslaget. Ärendet avgörs på framställning. Bestämmelsen i 2 mom. har en informativ karaktär. Med stöd av förvaltningslagen tillämpas lagens förfarandebestämmelser direkt på behandlingen av ärenden som gäller utlämnande av uppgifter.

I 3 mom. föreslås en hänvisning till 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Bestämmelsen i den nämnda lagen gäller utlämnande av uppgifter ur en myndighets personregister i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form. Uppgifter i systemet för skoglig information får således lämnas ut på de sätt som nämns, om förutsättningarna enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet uppfylls. Eftersom lagförslaget inte innehåller några bestämmelser om sekretess, bestäms uppgifternas offentlighet utifrån den nämnda lagen. Enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska mottagaren ha rätt att registrera och använda de begärda personuppgifterna enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter. I fråga om uppgifterna i systemet för

skoglig information innebär detta att mottagaren ska ha rätt att behandla de personuppgifter som begärts med stöd av personuppgiftslagen, den föreslagna lagen eller någon annan lag. I lagförslaget ingår inte bestämmelser om sådana grunder för behandling av personuppgifter som anges i personuppgiftslagen. Behandlingen av personuppgifter kan således grunda sig direkt på personuppgiftslagen. Det kan t.ex. vara fråga om fullgörande av ett avtal (8 § 1 mom. 2 punkten i personuppgiftslagen), en uppgift som anvisas den som begär uppgifter i lag (8 § 1 mom. 4 punkten i personuppgiftslagen). Uppgifter får också lämnas ut för t.ex. statistiska syften (15 § i personuppgiftslagen). Bestämmelserna i personuppgiftslagen har behandlats i avsnitt 1.1. i den allmänna motiveringen till denna proposition.

Den registeransvarige ska beakta de skyldigheter som anges i personuppgiftslagen i alla ärenden som gäller utlämnande av uppgifter. Att det i lagen anges en grund för behandling av personuppgifter är ännu inte en tillräcklig grund för utlämnande av uppgifter. Med avseende på relevanskravet enligt 9 § 1 mom. i personuppgiftslagen ska den som begär uppgifter påvisa att de begärda uppgifterna behövs med hänsyn till det angivna ändamålet. Uppgifter får lämnas ut endast till den del det kan visas i ansökan att behandlingen av uppgifterna behövs. Den registeransvarige kan inte göra undantag från bedömningen av relevanskravet ens då grunden för behandling av personuppgifter är den registrerades samtycke. I sådana fall rekommenderas det att den registrerade informeras om den registeransvariges skyldigheter. De begärda uppgifterna kan då lämnas ut till den registrerade, som kan lämna ut dem vidare. De begränsningar i personuppgiftslagen som gäller utlämnande och annan behandling av personuppgifter gäller naturligtvis inte den registrerade själv. Med hänsyn till aktsamhetsplikten enligt 5 § i personuppgiftslagen och skyldigheten att skydda uppgifter enligt 32 § i samma lag har den registeransvarige skäl att be den som begär uppgifter lämna en redogörelse för hur skyddet av uppgifter har ordnats.

Den registeransvarige kan motivera sitt beslut endast på de grunder som anges i lag.

Den registeransvarige ska bedöma om de förutsättningar som anges i lag uppfylls. *En fullmakt av den registrerade* kan inte utgöra en grund för utlämnande av uppgifter. En fullmakt är en handling genom vilken en fysisk eller juridisk person bemyndigar en annan person att agera för dennes räkning. En registrerad har inte rätt att bestämma om användningen av en myndighets personregister. Därför kan den registrerade inte bemyndiga den registeransvarige att fatta ett visst beslut om utlämnande av uppgifter. Det är alltid den registeransvarige som svarar för användningen av registret och lagligheten i behandlingen av uppgifter. Den registrerade kan däremot ge sitt samtycke till att dennes uppgifter behandlas. Samtycket ska då uppfylla kraven i personuppgiftslagen. Såsom det konstateras ovan ska den registeransvarige bedöma om de begärda uppgifterna behövs med hänsyn till det angivna ändamålet. En fullmakt lämpar sig inte som grund för utlämnande av uppgifter också av den orsaken att den registrerade inte kan lämna en utredning för mottagarens räkning om för vilket ändamål och under vilken tid uppgifterna används eller en utredning om hur skyddet av uppgifterna är avsett att ordnas. En tillförlitlig utredning om användningen och skyddet av uppgifterna kan endast lämnas av den som den registrerade vill att personuppgifterna ska lämnas till. Ett beslut om utlämnande av uppgifter kan således endast grunda sig på en utredning som lämnats av den som uppgifterna är avsedda att lämnas till.

I 13 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs att när begäran avser en uppgift ur ett personregister som förs av en myndighet ska, om inte något annat särskilt bestäms, den som begär uppgifter meddela för vilket ändamål uppgifterna ska användas, lämna upplysningar om övriga omständigheter som myndigheten behöver för att kunna utreda förutsättningarna för utlämnande av uppgifter samt vid behov meddela hur uppgifterna kommer att skyddas. I 3 mom. föreslås att utöver det som föreskrivs i den nämnda bestämmelsen i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska den som begär uppgifter för att användas under en längre tid till ansökan foga en registerbeskrivning enligt 10 § i personuppgifts-

lagen. Det är fråga om en förfarandebestämmelse. Om uppgifter registreras i mottagarens personregister är det motiverat att den registeransvarige före utlämnandet av uppgifterna försäkras om att mottagaren i egenkap av registeransvarig agerar i enlighet med skyldigheterna i personuppgiftslagen. Till den registeransvariges skyldigheter hör att göra upp en registerbeskrivning och hålla den allmänt tillgänglig. Om en registerbeskrivning saknas eller om den är bristfällig ska ansökan förkastas. Avsikten är att bestämmelsen i 3 mom. ska sporra olika organisationer inom skogsbranschen till att uppdatera sina registerbeskrivningar. Avsikten med bestämmelsen är naturligtvis också att förhindra att uppgifter lämnas ut till organisationer i fråga om vilka det kan uppstå en misstanke om att uppgifterna inte behandlas på det sätt som förutsätts i personuppgiftslagen. Bestämmelsen har samband med 21 § i personuppgiftslagen, där det förutsätts att den registeransvarige genomför de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att skydda personuppgifterna mot olaglig behandling. Till god förvaltning hör att den registeransvarige vid skogscentralen råder den berörda parten att kontakta t.ex. dataombudsmannens byrå eller att bekanta sig med anvisningarna på dataombudsmannens webbplats i de fall den bifogade registerbeskrivningen har varit bristfällig.

I 4 mom. ingår ett krav på innehållet i beslut om utlämnande av uppgifter. Till de beslut som utlämnandet av uppgifter stöder sig på ska det fogas sådana villkor och begränsningar för användningen av uppgifterna som behövs för att skydda uppgifterna.

14 §. Redogörelse för uppgifternas korrekthet. Den föreslagna paragrafen har samband med kraven på god förvaltning. I propositionen har man ansett att förvaltningens kunder ska informeras om hur korrektheten i informationen om skogstillgångar bedöms. I lagförslagets 7 § föreskrivs om uppgifternas korrekthet. När uppgifter lämnas ut till tredje man ska det till beslutet fogas en redogörelse för vilka fel uppgifterna kan innehålla. I redogörelsen ska det hänvisas till de krav på korrekthet i uppgifterna som anges i 7 §. En likadan redogörelse ska också lämnas när en

registrerad kontrollerar sina egna uppgifter. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

15 §. Förvaring och utplåning av uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om förvaring och utplåning av uppgifter. Paragrafens 1 mom. gäller de uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 1, 3 och 4 punkten. Enligt 1 mom. utplånas dessa uppgifter ur informationssystemet senast tio år efter det att uppgifterna om en kund senast har behandlats. En uppgift utplånas dock inte när det är nödvändigt att bevara den för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller för att ett ärende är under behandling. Uppgiften ska utplånas ur informationsregistret så snart det inte finns någon lagstadgad grund att behandla den. I praktiken kan förvaringstiden för uppgifterna i informationssystemet variera mycket beroende på vilken lagstadgad uppgift det är fråga om.

Uppgifterna om ägande och besittning av fastigheter uppdateras nuförtiden regelbundet en gång i månaden med uppgifter i fastighetsdatasystemet. Då uppdateras uppgifterna om lagfarter på fastigheter (ändrade ägarförhållanden), ändrade fastighetsytor, upphöranden av fastigheter och nya fastigheter. I fråga om kunder med personnummer uppdateras uppgifterna om namn, adress och språk samt uppgift om dödsfall en gång i månaden med uppgifter i befolkningsdatasystemet. I fråga om kunder med företags- och organisationsnummer har namn- och kontaktuppgifterna uppdaterats med uppgifter i företagsdatasystemet. De nya uppgifterna ersätter de föråldrade uppgifterna. Vid ägarbyten bevaras uppgifterna om fastighetens tidigare ägare. När en fastighet upphör bevaras uppgifterna om den och dess ägare. I informationssystemen bevaras dessutom uppgift om de fastigheter som bildats av den fastighet som upphört.

Lagförslagets 4 § 1 mom. 1 punkten gäller uppgifter om förvaltningsärenden som ska behandlas av skogscentralen med stöd av 8 § i den föreslagna nya lagen om en ny skogscentralorganisation. Det är motiverat att förvara dessa uppgifter så länge de behövs för att sköta lagstadgade uppgifter eller ärenden som är under behandling. Exempelvis kan ett objekt i regel beviljas statligt stöd endast en gång för samma arbete under trädbeståndets

omloppstid. Den kortaste omloppstiden för en skog är den tid för förnyelse av skog som tillåts i skogslagen, dvs. 50–110 år beroende på trädslag och ståndort samt beståndets läge. Undantag från detta är iståndsättningsdikning, vård av torvmarksskog och förbättrande av skogsväg, som kan finansieras när det har gått 20 år sedan den senaste statliga finansieringen. Stöd som beviljats för iståndsättningsdikning och byggande av skogsväg är förknippade med en vård- och underhållsskyldighet, som är 15 år. När lagen om finansiering av hållbart skogsbruk trädde i kraft ingicks miljöstödsavtal i början för 30 år i gången och senare för 10 år i gången. Avtalen om naturvårdshandel har ingåtts för 20 år.

Det är motiverat att även i fråga om uppgifter som anges i skogslagen fastställa förvaringstiden så att uppgifterna bevaras så länge det är nödvändigt för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller sköta ett ärende som är under behandling. Den tid som används för skogsförnyelse varierar i olika delar av landet och beroende på vilken metod som använts vid skogsförnyelsen. Enligt skogslagen ska anmälan om användning av skog göras minst 14 dagar och högst två år innan avverkningen inleds eller någon annan åtgärd vidtas, om inte skogscentralen på ansökan beviljar undantag från tidsfristen. Enligt den gällande skogslagen ska efter förnyelseavverkning ett i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt plantbestånd, vars utveckling inte är omedelbart hotad av annan vegetation, åstadkommas på området inom en rimlig tid. Vad som avses med rimligt tid anges inte närmare. I skyddsskogsområden har den längsta tiden uppskattats upp till 30 år.

Enligt den gällande skogslagen ska åtgärderna för anläggande av plantbestånd slutföras inom fem år från det förnyelseavverkningen inleddes eller inom tre år från det förnyelseavverkningen avslutades. När åtgärderna för anläggande av plantbestånd har slutförts ska en anmälan om dem genast göras till skogscentralen. Vid naturlig skogsförnyelse ska det inom 2–15 år efter det att anläggningsåtgärderna har slutförts finnas en tillräcklig mängd sådana plantor på förnyelseytan som har förutsättningar att ut-

vecklas till ett utvecklingsdugligt plantbestånd.

Bestämmelserna om definitionen av ett i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt plantbestånd och tidsfristerna för anläggande av plantbestånd har ändrats. Avsikten är att ändringen av skogslagen ska träda i kraft från och med ingången av 2011.

Paragrafens 2 mom. innebär ett undantag från bestämmelsen i 1 mom. De uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten i den föreslagna lagen, dvs. kunduppgifter som gäller fysiska personer, utplånas dock senast fem år efter det att de senast har behandlats. Bestämmelsen gäller endast sådana kunduppgifter som inte behövs för behandlingen av de förvaltningsärenden som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten i den föreslagna lagen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om förvaring av information om skogstillgångar. De registrerades namn- och adressuppgifter anses inte vara information om skogstillgångar. Genom fastighetsbeteckningen kan dock uppgifter om en skog kopplas till markägaren. Insamlingen av information om skogstillgångar har grundat sig på terränginventeringar som täcker ett helt område. Man har återvänt till samma område med 15–20 års mellanrum. I framtiden kommer informationen om skogstillgångar att samlas in, dvs. inventeringarna att göras, med hjälp av fjärranalys med ca 10 års mellanrum på samma område. Under tiden mellan inventeringarna kommer informationen om skogstillgångar att uppdateras bl.a. genom beräkningar. Gammal information om skogstillgångar utnyttjas vid figuravgränsningen och för att fastställa de uppgifter om figurer som inte fås med hjälp av fjärranalys. Genom inventeringarna och uppdateringarna ersätts största delen av den gamla informationen om skogstillgångar med ny information. I 3 mom. föreslås att en gammal uppgift dock inte ska utplånas när behandlingen av en tidigare uppgift är nödvändig för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller för att ett ärende är under behandling.

I 3 mom. föreslås också att det föreskrivs om förvaring och utplåning av sådan information om skogstillgångar som en markägare eller en person som markägaren har befullmäktigat har lämnat ut för att registreras i in-

formationssystemet. På förvaringen av dessa uppgifter tillämpas samma principer som i fråga om förvaring av annan information om skogstillgångar.

16 §. Allmän styrning och tillsyn. Enligt den föreslagna paragrafen hör den allmänna styrningen och tillsynen av registerföringen till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter. Dessutom övervakar dataombudsmannen behandlingen av personuppgifter enligt den föreslagna lagen inom ramen för de befogenheter som denne har tilldelats. Dataombudsmannens befogenheter grundar sig på bestämmelserna i personuppgiftslagen.

17 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012. Den föreslagna lagen om skogscentralens system för skoglig information och den föreslagna lagen om skogscentralen träder således i kraft samtidigt.

Paragrafens 2 mom. har samband med definitionen av registeransvarig. Det föreslås att den som varit anställd som myndighetschef vid skogscentralen eller en person som förordnats av jord- och skogsbruksministeriet är registeransvarig vid regionenheten tills enheten har anpassat sin verksamhet till bestämmelserna om utövning av offentlig makt i den föreslagna lagen om skogscentralen. Anställda som vid ikraftträdandet av den föreslagna lagen har tjänstgjort vid enheten för myndighetsuppgifter vid skogscentralen sköter på motsvarande sätt uppgifter i anslutning till registerföringen under den nämnda övergångsperioden.

I 3 mom. är det fråga om att informationssystemen för skogscentralens affärsverksamhet avskiljs i sin helhet från de informationssystem som behövs för skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt 6 § 2 mom. i den föreslagna lagen kan användningsrätt inte beviljas sådana anställda vid skogscentralen som arbetar inom den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten. Avsikten är att den nämnda bestämmelsen i 6 § 2 mom. tillämpas först från och med den 1 januari 2014. På så sätt reserveras det två år för de anställda inom skogscentralens affärsverksamhet att skapa ett eget informationssystem för kunduppgifter inom affärsverksamheten. Enligt 2 mom. kan personer som arbetar inom

skogscentralens affärsverksamhet under denna tidsperiod beviljas användningsrätt till uppgifter i informationssystemet till den del uppgifterna behövs för skötseln av kundförhållanden i samband med skogscentralens affärsverksamhet. Användningsrätt kan dock inte beviljas efter det att informationssystemet för skogscentralens affärsverksamhet har avskilts från systemet för skoglig information.

I 4 mom. föreslås det att skogscentralen ska se till att de informationssystem som de nuvarande skogscentralerna tidigare har förvaltat stämmer överens med den föreslagna lagen före utgången av 2014. På så sätt har man fyra år på sig att göra de ändringar i informationssystemen som behövs. I 4 mom. föreskrivs också om den registeransvariges informationsskyldighet innan informationssystemet tas i bruk. Bestämmelsen liknar 24 § 1 mom. i personuppgiftslagen. Med stöd av bestämmelsen ska skogscentralen se till att den registrerade kan få uppgifter om den registeransvarige, ändamålet med behandlingen av personuppgifter och vart uppgifter i regel lämnas ut, liksom om de uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter vid behandlingen av personuppgifter. I fråga om utövandet av de registrerades rättigheter är det viktigt att de registrerade ges möjlighet att ge sitt samtycke till eller förbjuda behandlingen av personuppgifter.

Enligt 5 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan lagen träder i kraft.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förhållande till grundlagen

Propositionen har flera kopplingar till grundlagen. Propositionen anknyter för det första till grundlagens bestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter som gäller integritetsskydd och offentlighet. Av de andra grundläggande fri- och rättigheter som

har anknytning till propositionen kan nämnas näringsfrihet och rättsskydd. Skogscentralen är inte en statlig myndighet. Även grundlagsbestämmelsen om överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter kommer upp till bedömning.

Grundläggande fri- och rättigheter

Enligt grundlagens 10 § 1 mom. om skydd för privatlivet är vars och ens privatliv tryggt. Enligt bestämmelsen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Riksdagens grundlagsutskott har i samband med behandlingen av personuppgiftslagen konstaterat (GrUU 14/1998 rd) att frågor som det utifrån bestämmelsen om grundläggande fri- och rättigheter gällande skydd för personuppgifter är viktigt att reglera är syftet med registreringen, de registrerade uppgifternas innehåll, ändamålen för vilka uppgifterna får användas, uppgifternas tillförlitlighet, deras förvaringstider i personregistret och den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå ska vara omfattande och detaljerad.

Grundlagsutskottet har senare konstaterat att regleringen av erhållande och utlämnande av uppgifter i den lagstiftning som kommit till genom grundlagsutskottets medverkan till sin exakthet i princip är av två slag (GrUB 8/2002 rd). Å ena sidan förekommer en reglering, där strävan varit att i lagen inta en uttömmande förteckning över uppgiftsinnehållet i registren (GrUU 17/1998 rd). Å andra sidan förekommer sådan reglering, där uppgiftsinnehållet inte på samma sätt räknas upp (GrUU 7/2000 rd och GrUU 7a/2000 rd). I det förstnämnda fallet kan en myndighets rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter anknyta till "behövliga uppgifter" för ett visst syfte medan det i regleringen i det sistnämnda fallet ingår ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte.

Grundlagsutskottet har ansett att kravet på bestämmelser i lag också sträcker sig till möjligheten att överlåta uppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd).

I propositionen har man strävat efter att beakta grundlagsutskottets utlåtanden om den reglering som gäller personuppgifter. Avsikten är att personuppgiftslagen tillämpas på

behandlingen av uppgifterna i systemet för skoglig information om inte något annat föreskrivs i den föreslagna lagen. Man har i mån av möjlighet strävat efter att undvika bestämmelser som överlappar bestämmelserna i personuppgiftslagen. Uppgiftsinnehållet i systemet för skoglig information har i lagen beskrivits så att uppgiftsinnehållet har kopplats samman med uppgifternas användningsändamål. I 4 § i lagförslaget beskrivs inte mera ingående innehållet i dokument som hör samman med skötseln av förvaltningsärenden, för i det fallet föranleds behandlingen av en uppgift eller förpliktelse som anvisas den registeransvarige i lag eller som påförts honom med stöd av lag. Enligt 8 § 1 mom. i personuppgiftslagen är behandling av personuppgifter på den grunden tillåtet. De andra av informationssystemets uppgiftskategorier som nämns i 4 § 1 mom. i lagförslaget bestäms mera ingående i 4 § 3 mom. i lagförslaget. Denna förteckning över de uppgifter som ingår i uppgiftskategorierna är inte uttömmande och därför används i paragrafen en formulering som refererar till andra uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 4 § 2 mom. i lagförslaget. Avsikten med den formuleringen är att avgränsa de uppgifter som registreras i informationssystemet. I den föreslagna lagen finns definitioner av registeransvarig och ansvar i samband med registerföring. Definitionerna är nödvändiga redan för tillämpningen av personuppgiftslagen. I lagförslaget ingår också bestämmelser om utlämnande av uppgifter för vissa användningsändamål. De användningsändamål som nämns är till största delen sådana som nämns i personuppgiftslagen eller andra rättsakter som gäller behandling av personuppgifter. I lagförslaget har också tagits med ett sådant användningsändamål som har en beröringspunkt endast med skogsbruket. Enligt lagförslaget får uppgifter från informationssystemet lämnas ut för tolkning av beståndsdata vid fjärranalys.

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Lagförslaget innehåller en hänvisning till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I propositionen har man strävat efter att vid sidan om att trygga bestämmelsen om de grundläggande fri- och rättigheter som gäller integritetsskyddet även trygga offentlighetsprincipen. Enligt propositionen tillämpas på skogliga data vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Den nämnda lagen tillämpas oberoende av om skogliga data också är personuppgifter. Skogscentralens kunder är sådana kunder hos förvaltningen som avses i förvaltningslagen. Den registerföring som hör till systemet för skoglig information visar sig som förvaltningsverksamhet för förvaltningens kunder. Med tanke på rättigheterna och rättsskyddet för förvaltningens kunder är det motiverat att det på registerföringen och registeruppgifternas offentlighet och utlämnandet av dem i regel tillämpas vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Den registerföring som hör till systemet med skoglig information finansieras med statliga medel. Enligt 3 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet syftar rätten till information samt myndigheternas skyldigheter enligt lagen till ”öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och bevaka sina rättigheter och intressen”. Dessa syften är motiverade också när det gäller den registerföring som hör till systemet för skoglig information. När man dessutom beaktar att de uppgifter som hör samman med registerföring oftast genom lagstiftning anvisas en myndighet och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet därmed ska tillämpas, är det motiverat att även den registerföring som hör till systemet för skoglig information i sin helhet hör till nämnda lags tillämpningsområde.

Grundlagsutskottet har ansett att främjande av en annan grundläggande fri- eller rättighet kan vara ett tvingande skäl som ger möjlighet

att särskilt genom lag begränsa offentligheten för upptagningar som innehas av en myndighet enligt 12 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 2/2008 rd, GrUU 40/2005 rd och GrUU 3/2009 rd). Denna ståndpunkt har beaktats i propositionen. Rätten att lämna ut personuppgifter eller behandla dem på annat sätt är i propositionen kopplat till användningsändamålet med uppgifterna. Lagförslaget innehåller ingen uttrycklig bestämmelse om saken, eftersom det föreskrivs om ändamålsbundenhet i personuppgiftslagen och avsikten är att bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpas på den registerföring som hör till systemet med skoglig information.

I 18 § i grundlagen finns bestämmelser om näringsfrihet och rätt till arbete. I första meningen i paragrafens 1 mom. föreskrivs följande: ”Var och en har i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt.” Propositionens koppling till näringsfriheten beror bland annat på att information om skogstillgångar kan användas som hjälp i direktmarknadsföring av skogstjänster. Ur en konkurrensrättslig synvinkel är det viktigt att garantera att de aktörer som erbjuder skogstjänster har lika möjligheter att för direktmarknadsföring använda uppgifter som har samlats in med hjälp av offentliga medel.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt paragrafens 2 mom. ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Offentlighet hör således till garantierna för en god förvaltning.

Propositionen innehåller en bestämmelse som anknyter till 21 § 1 mom. i grundlagen. Enligt den måste skogscentralen på grund av en begäran om att få del av uppgifter fatta ett förvaltningsbeslut, och till detta ska fogas behövliga villkor och begränsningar om skydd av uppgifterna. På skogscentralen till-

lämpas de allmänna förvaltningslagarna. Därmed blir bl.a. bestämmelserna i förvaltningslagen tillämplbara. Förvaltningslagens II avdelning innehåller bestämmelser om hur ett förvaltningsärende inleds och behandlas hos en myndighet. I 44 § i förvaltningslagen finns bestämmelser om beslutets innehåll och i 45 § om motivering av beslut. I 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om förfarandet vid utlämning av uppgifter ur en myndighets personregister. Enligt bestämmelsen ska mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter ha rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. Lagförslaget 13 § 3 mom. anknyter till nämnda bestämmelse i offentlighetslagen. Enligt den bestämmelsen i lagförslaget är en förutsättning för utlämnande av uppgifter att förutsättningarna för utlämnande av uppgifter enligt offentlighetslagen uppfylls. I bestämmelsen fastslås uttryckligen att mottagaren av uppgifterna ska ha rätt att behandla de personuppgifter som begärts med stöd av personuppgiftslagen eller någon speciallag. Dessutom har det i 13 § 5 mom. i lagförslaget tagits med en bestämmelse där det föreskrivs att det till beslut om utlämnande av uppgifter ska fogas sådana villkor och begränsningar för användningen av uppgifterna som behövs för att skydda uppgifterna. Bestämmelsen anknyter till rättsskyddet på två olika sätt. För det första är det fråga om att garantera skydd för de registrerade uppgifterna när uppgifterna lämnas ut. Å andra sidan hör bestämmelsen samman med mottagarens rättsskydd på så sätt att mottagaren påminns om de villkor och begränsningar som gäller behandlingen av uppgifterna. Lagförslaget 13 § 4 mom. relaterar främst till den registrerades rättsskydd. I bestämmelsen förutsätts att ett beslut om utlämnande av uppgifter inte får fattas utan att mottagaren har lämnat in en registerbeskrivning i de fall där mottagaren har för avsikt att registrera de begärda uppgifterna i ett eget personregister för att användas under en längre tid.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. I bestämmelsen definieras inte med vilka medel det allmänna ska fullgöra denna skyldighet. Viktiga medel är att

stifta lagar som tryggar och preciserar användningen av de grundläggande fri- och rättigheterna och att rikta ekonomiska resurser.

Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det är nödvändigt för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Enligt motiveringen i den regeringsproposition som gällde grundlagen (RP 1/1998 rd) används begreppet offentliga förvaltningsuppgifter i en relativt vidsträckt bemärkelse, så att det omfattar uppgifter som hänför sig till t.ex. verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner.

Enligt propositionen kommer den registerföring som hör till systemet för skoglig information att vara en offentlig förvaltningsuppgift för skogscentralen. Registeransvariga för systemet för skoglig information är direktören vid skogscentralens centralenhet och regiondirektörerna. Enligt definitionen i 3 § i personuppgiftslagen kan en registeransvarig vara en eller flera personer, sammanslutningar, inrättningar eller stiftelser för vilkas bruk ett personregister inrättas och vilka har rätt att förfoga över registret. Lagstadgade uppgifter i anslutning till registerföring har i allmänhet anvisats myndigheter. Det jägarregister som förs av jägarnas centralorganisation kan nämnas som exempel på ett register som genom lag har getts i uppgift till någon annan än en myndighet.

I 7 a § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993) föreskrivs följande om användningsändamålet med jägarregistret: "Jägarnas centralorganisation för med hjälp av automatisk databehandling ett reg-

ister över jägare (*jägarregister*). Registret används för planering av jägarnas utbildning och för rådgivning, för tillsyn över jakten, för praktisk uppläggning av jakt- och viltvårdsverksamheten, för skötsel av andra uppgifter i samband med jakt- och viltvård samt för uppgörande av statistik. Dessutom används registret för utredande av totalantalet personer som har betalt jaktvårdsavgift samt för adressförteckning för utsändande av inbetalningskort för jaktvårdsavgift.” I 7 b § finns bestämmelser om jägarregistrets uppgiftsinnehåll och i 7 c § om utlämnande av uppgifter och tillämpning av personuppgiftslagen. I detaljmotiveringen för 7 c § i den regeringsproposition som gällde lagen konstateras uttryckligen att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet gäller för jägarregistret.

Registerföring anknyter till de grundläggande fri- och rättigheterna. Såsom ovan konstaterats har propositionen anknytning till åtminstone de grundlagsbestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter som gäller integritetsskyddet, offentlighet, näringsfrihet och rättsskydd. Till registerföring hör användning av självständig prövningsrätt. Den registeransvarige ansvarar för att registerföringen är lagenlig. I 4 § i lagförslaget föreskrivs om informationssystemets innehåll och användningsändamål. Den registeransvarige ska därmed se till att det i systemet för skoglig information endast registreras sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som specificeras närmare i 4 § 2 mom. i lagförslaget. Den registeransvarige ansvarar också för uppgifternas art. När man dessutom beaktar att de uppgifter som avses i 4 § 2—4 punkterna i lagförslaget används som hjälp vid skötseln av myndighetsuppgifter kan uppgifterna anses ha anknytning till utövning av offentlig makt.

Utövningen av offentlig makt i anslutning till registerföring är uppenbar t.ex. när det gäller beslutsfattande som gäller utlämnande av uppgifter. I 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om sekretessbelagda myndighetshandlingar. Till exempel beslutsfattande om ifall en handling ska sekretessbeläggas kan anses vara utövning av offentlig makt. Beslutsfattandet hör i

det fallet ihop med en enskild persons rättsliga ställning. I 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet finns en bestämmelse om myndigheters personregister. Enligt bestämmelsen är en förutsättning för utlämnande av uppgifter att mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. När det gäller skogliga data menas med dessa bestämmelser i praktiken bestämmelserna i personuppgiftslagen och den föreslagna lagen. Enligt 9 § 1 mom. i personuppgiftslagen ska de personuppgifter som behandlas vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen av personuppgifter. I praktiken innebär tillämpningen av denna bestämmelse att för varje begäran om utlämnande av uppgifter ska den registeransvarige självständigt överväga om de begärda uppgifterna är behövliga för det angivna användningsändamålet. I 32 § i personuppgiftslagen föreskrivs det om skydd av uppgifterna. Den registeransvarige ska genomföra de åtgärder som behövs bl.a. för att skydda personuppgifterna mot olaglig behandling. Den registeransvarige ska när han eller hon fattar beslut som gäller begäran om utlämnande av uppgifter bedöma om det har företetts en behövlig redogörelse om skydd av uppgifterna. Den registeransvarige kan vägra att lämna ut uppgifter också på den grunden att det inte har uppvisats någon behövlig redogörelse om skydd av uppgifterna. I ärenden som gäller utlämnande av uppgifter ska bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas. Därmed ska den registeransvarige t.ex. ge skogscentralens kunder råd om hur ett ärende som gäller en begäran om uppgifter kan inledas. Om den ansökan som framförts är bristfällig ska skogscentralen begära tilläggsutredning i ärendet.

Enligt 9 § 2 mom. i personuppgiftslagen ska den registeransvarige se till att oriktiga, ofullständiga eller föråldrade personuppgifter inte behandlas. I bestämmelsen ställs ett fel-frihetskrav. Enligt nämnda paragraf ska det när den registeransvariges skyldigheter bedöms fästas avseende vid ändamålet med behandlingen av personuppgifter samt vid den betydelse behandlingen har för den registrerades integritetsskydd. I 29 § i personupp-

giftslagen föreskrivs det om rättelse av en uppgift. Den registeransvarige skall utan obefogat dröjsmål på eget initiativ eller på yrkande av den registrerade rätta, utplåna eller komplettera en personuppgift som ingår i ett personregister och som med hänsyn till ändamålet med behandlingen är oriktig, onödig, bristfällig eller föråldrad. Den registeransvarige ska även förhindra att en sådan uppgift sprids, om uppgiften kan äventyra den registrerades integritetsskydd eller hans rättigheter. I den nämnda paragrafen föreskrivs också om de fall där den registeransvarige inte godkänner den registrerades yrkande på rättelse av en uppgift. I så fall ska den registeransvarige ge ett skriftligt intyg om detta. I intyget ska också nämnas skälen till att yrkandet inte har godkänts. Den registrerade kan föra ärendet till dataombudsmannen för behandling. I propositionen anses att det till bedömningen av uppgifternas frihet och behandlingen av kraven på rättelse av uppgifter hör användning av den registeransvariges prövningsrätt och därmed utövning av offentlig makt.

Grundlagsutskottet har konstaterat följande om befolkningsdatasystemet(GrUU 3/2009): ”Den upplysningstjänst som avses i lagförslaget är en uppgift där man bistår myndigheten. Genom den kan sådana sedvanliga namn- och kontaktuppgifter lämnas ut som inte kräver uppgivande av användningsändamål. Uppgifterna får inte lämnas ut om de omfattas av något av de förbud som regleras i 4 kap. Denna service är fullgörande av en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen, men inte utövande av offentlig makt (GrUU 11/2006 rd, s. 2/1).” I fråga om detta kan konstateras att utlämnande av personuppgifter från systemet för skoglig information föreslås bli kopplat till ändamålet med behandlingen av uppgifterna. Såsom ovan konstaterats hör det till avgörandet av ärenden som gäller utlämnande av uppgifter alltid sådant självständigt övervägande av den registeransvarige som inverkar på en enskild persons rättsliga ställning. På grund av detta anses i propositionen att det i registerföringen är fråga om utövning av offentlig makt. Det måste dock bedömas separat om det i dessa uppgifter ingår betydande utövning av offentlig makt. Som betydande utöv-

ning av offentlig makt ska anses t.ex. på självständig prövning baserad rätt att använda maktmedel eller att på något annat konkret sätt ingripa i en enskild persons grundläggande fri- och rättigheter (RP 1/1998 rd, s. 180/I). I propositionen ingår inga bestämmelser om användning av maktmedel. Propositionen har anknytning till de grundläggande fri- och rättigheterna. Uppgifterna i systemet för skoglig information används som hjälp i beslutsfattande som gäller myndighetsuppgifter. På basis av uppgifterna gör en tjänsteman som sköter skogscentralens myndighetsuppgifter en bedömning av bl.a. om en fältgranskning behövs på ett visst objekt. Enligt propositionen ska den registeransvarige avgöra begäran om utlämnande av uppgifter. Bestämmelserna i lagförslaget hör i första hand samman med integritetsskyddet. Dessutom har man i propositionen försökt trygga de grundläggande fri- och rättigheter som gäller offentlighet, näringsfrihet och rättskydd. Med andra ord strävar man med bestämmelserna efter att i enlighet med 22 § i grundlagen se till att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. Av denna anledning anses i propositionen att det till den offentliga förvaltningsuppgift som gäller registerföringen för systemet för skoglig information inte hör ingripande i en individs grundläggande fri- och rättigheter på ett betydande sätt och att det därför i den registerföring som hör till systemet för skoglig information inte är fråga om betydande utövning av offentlig makt.

Skogscentralerna har under organisationer med olika namn skött främjande uppgifter och tillsynsuppgifter för det enskilda skogsbruket sedan 1929. Enligt en proposition som är i riksdagen för behandling samtidigt som denna proposition ska den nya skogscentralorganisationen (Finlands skogscentral) inte heller i framtiden vara en myndighet. För skogscentralerna i sin nuvarande form har det genom olika lagar föreskrivits uppgifter i vilka det ingår utövning av offentlig makt. Syftet är att direktören vid den nya skogscentralorganisationens centralenhet och regiondirektörerna ska använda beslutanderätt i ärenden som gäller utövning av offentlig makt.

Vid skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter tillämpas på skogscentralerna även nu förvaltningslagen och språklagen direkt på basis av dessa allmänna lagar. Lagförslaget 13 § som gäller beslut om utlämnande av uppgifter främjar för sin del rättsskyddet och god förvaltning. I propositionen har det inte varit nödvändigt att ta med separata bestämmelser om förfarandet vid inledningen av ett ärende eller annat förfarande vid behandling av begäran om uppgifter, eftersom bestämmelserna i förvaltningslagen som sådana kan tillämpas på behandlingen av nämnda ärenden. I lagförslaget nämns med andra ord ingenting separat om tillämpning av förvaltningslagen eller språklagen. Där emot har det i lagförslaget tagits med en uttrycklig bestämmelse om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Grundlagsutskottet har ansett att det inte längre är nödvändigt att med anledning av 124 § i grundlagen ta in hänvisningar av föreslagen typ till allmänna förvaltningslagar i lag. Om man trots allt anser att t.ex. tydligheten kräver det, måste hänvisningen vara omfattande för att e contrario-tolkning ska undvikas (GrUU 42/2005). I det förslag till lag som gäller Finlands skogscentral och som är i riksdagen för behandling samtidigt som denna proposition är avsikten att det i 15 § 1 mom. ska tas med en täckande bestämmelse som anknyter till följandet av de allmänna förvaltningslagarna. Av denna anledning har hänvisningen till offentlighetslagen och personuppgiftslagen i 1 § i det lagförslag som gäller systemet för skoglig information inte kompletterats med någon hänvisning till andra allmänna förvaltningslagar.

Enligt 8 § 2 mom. i den gällande skogscentralslagen gäller lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet i fråga om offentligheten för skogscentralernas handlingar och verksamhet. Enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen gäller vad som sägs om en myndighet även sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Med andra ord tillämpas lagen i fråga med stöd av offentlighetslagen endast till den del det är fråga om ut-

övning av offentlig makt. Till denna del kan konstateras att det efter offentlighetslagens ikraftträdande har trätt i kraft en ny grundlag i vars 124 § föreskrivs om överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. I paragrafen i fråga förutsätts att garantier för god förvaltning, vilket innefattar bl.a. offentlighet, gäller skötseln av alla offentliga förvaltningsuppgifter. I 124 § i grundlagen har således garantierna för god förvaltning och därmed även offentligheten inte avgränsats till att gälla endast skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som innefattar utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet har understrukit betydelsen av att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser när förvaltningsuppgifter direkt genom lag eller med stöd av lag förs över på andra än myndigheter (GrUB 10/1998 rd, GrUU 23/2000 rd och GrUU 55/2002 rd).

Med stöd av vad som anförts ovan anses i propositionen att en överföring av de uppgifter för verkställande av lagen som avses i propositionen till skogscentralen uppfyller kravet i 124 § i grundlagen på att det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Propositionen innehåller många frågor som anknyter till de fri- och rättigheter som skyddas genom grundlagen. Dessutom finns det i propositionen flera bestämmelser som ska bedömas i enlighet med personuppgiftslagen. Vid beredningen av propositionen har man strävat efter att beakta de grundlagstryggade rättigheterna. Den uppgift som hör samman med registerföringen för systemet för skoglig information har dessutom bedömts vara en sådan uppgift som avses i grundlagens 124 § om överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Den föreslagna registerföringen kan inte anses strida mot bestämmelserna i 124 § i grundlagen när man beaktar karaktären på den föreslagna registerföringen och de andra offentliga förvaltningsuppgifter som skogscentralen sköter samt ändamålsenligheten i skötseln av uppgifterna, tryggheten av de grundläggande fri- och rättigheterna och andra krav på god förvaltning. Med stöd av vad som anförts ovan

anses att den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Det anses dock önskvärt att det begärs utlåtande av grundlagsutskottet om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om Finlands skogscentralers system för skoglig information

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det om ett system för skoglig information som innehåller personuppgifter och som förvaltas av Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*, samt om behandlingen av personuppgifter i systemet. Om inte något annat föreskrivs i denna lag, ska personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas på behandlingen av personuppgifter. På uppgifters och handlingars offentlighet och utlämnande av uppgifter och handlingar tillämpas vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *information om skogstillgångar* lägesbundna uppgifter om skogar och om skötseln och användningen av dem,
- 2) *skogliga data* uppgifter om förvaltningsärenden som behandlas av skogscentralen, information om skogstillgångar samt uppgifter om fastigheter och skogscentralens kunder enligt vad som föreskrivs nedan,
- 3) *figur* ett område som har avgränsats i syfte att uppnå en så stor homogenitet som möjligt med tanke på ståndort, trädbestånd och eventuellt behov av åtgärder,
- 4) *provyta* lägesbestämt objekt som används vid insamling av information om skogstillgångar för att klarlägga ett bestånds särdrag,
- 5) *enskild markägare* en sådan enskild markägare som avses i lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk, och
- 6) *kund* enskilda markägare, deras ombud och andra aktörer inom skogsbranschen som

är i kontakt med skogscentralen i ärenden i anslutning till offentliga förvaltningsuppgifter.

3 §

Systemet för skoglig information och dess användningsändamål

Systemet för skoglig information består av ett informationssystem med skogliga data som skogscentralen förvaltar med hjälp av automatisk databehandling samt dokument och annat motsvarande informationsmaterial om skogliga data som inte har införts i digital form i det informationssystem som förvaltas med hjälp av automatisk databehandling.

Informationssystemet används för skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Bestämmelser om skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter finns i 8 § i lagen om Finlands skogscentral (/).

Skogscentralen får använda informationssystemet för utbildning, rådgivning och information som riktar sig till enskilda markägare samt för annat främjande av skogsbruket till den del verksamheten i fråga inte har samband med skogscentralens affärsverksamhet eller annan kommersiell verksamhet.

4 §

Informationssystemets innehåll och användningsändamål

Informationssystemet består av

- 1) uppgifter om förvaltningsärenden i anslutning till de offentliga förvaltningsuppgifter som anges i 8 § i lagen om Finlands skogscentral,
- 2) sådan information om skogstillgångar som gäller fysiska personer,

3) sådana uppgifter om ägande och besittning av fastigheter som gäller fysiska personer, och

4) sådana kunduppgifter som gäller fysiska personer.

De uppgifter som avses i 1 mom. 1 punkten får behandlas för uppdatering av information om skogstillgångar. De personuppgifter som avses i 1 mom. 2—4 punkten får behandlas i samband med utbildning och information som riktar sig till enskilda markägare. De uppgifter som avses i 1 mom. får behandlas för skötseln av skogscentralens förvaltningsuppgifter, i samband med rådgivning som riktar sig till enskilda markägare och i samband med skogscentralens planerings- och utredningsuppgifter i anslutning till hållbar skötsel och användning av skogarna samt i samband med annat motsvarande främjande av skogsbaserade näringar, bevarandet av skogarnas mångfald och det övriga miljöskyddet inom skogsbruket. De uppgifter som avses i 1 mom. får också behandlas för statistiska ändamål och för att producera annat informationsmaterial, där uppgifter om en enskild person inte kan identifieras.

Uppgifter som avses i 1 mom. 2 punkten är skogliga data om trädbestånd, jordmån, ståndort, läge och geometri, areal, begränsningar av användning, mångfald och andra särdrag i fråga om en figur eller något annat geografiskt avgränsat skogsområde samt skogliga data om förslag som gäller skogs-skötsel, naturvård, avverkning och andra åtgärder eller redan vidtagna åtgärder samt andra skogliga data som är nödvändiga för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt 2 mom. Uppgifter som avses i 1 mom. 3 punkten är fastighetens ägare, en samägd fastighets samägare och ombud, ägarandelen, dagen då ett äganderättsförhållande har inletts och upphört samt andra sådana uppgifter om ägande och besittning av fastigheter som är nödvändiga för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 2 mom. Uppgifter som avses i 1 mom. 4 punkten är namn- och adressuppgifter samt andra kontaktuppgifter, personbeteckning, företags- och organisationsnummer, modersmål, bankförbindelse, kundens förhållande till fastigheten, förbud och samtycken som gäller utlämnande av personuppgifter samt andra

kunduppgifter som är nödvändiga för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 2 mom.

I informationssystemet får dessutom sådana uppgifter registreras som behövs med tanke på informationssystemets användningsändamål och som inte är personuppgifter. På offentligheten för och utlämnandet av de uppgifter som avses i detta moment tillämpas vad som föreskrivs om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

5 §

Sammanföring av uppgifter

Geografisk information och annat material som producerats av myndigheter samt av företag och andra aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet får sammanföras med uppgifter i informationssystemet och i övrigt behandlas i informationssystemet till den del det behövs för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 4 § 2 mom.

6 §

Registeransvarig, ansvar i samband med registerföring och rätt att behandla uppgifter

Direktören vid centralenheten och regionenheternas regiondirektörer, som avses i lagen om Finlands skogscentral, är registeransvariga. Uppgifterna i anslutning till registerföringen sköts vid centralenheten och regionenheterna av anställda som med stöd av 14 § i lagen om Finlands skogscentral har rätt att utöva offentlig makt för skötseln av sina uppgifter. Dessa anställda ansvarar var och en för att uppgifterna är korrekta till den del de har behandlat dem. De ansvarar dock inte för att uppgifter som lämnats av myndigheter är korrekta. För att uppgifterna är korrekta ansvarar den myndighet som lämnat dem.

Den registeransvarige beslutar om ärenden som gäller förvaltningen av användningsrätten till informationssystemet. För behandlingen av uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 2—4 punkten kan sådana anställda vid enheten för offentliga tjänster vid skogscentralen som inte har rätt att utöva offentlig makt be-

viljas användningsrätt för skötseln av sina uppgifter. Användningsrätt kan då beviljas även för behandling av uppgifter som avses i 4 § 1 mom. I punkten till den del det behövs för uppdatering av informationen om skogstillgångar.

Jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket har rätt att med hjälp av teknisk anslutning se uppgifterna i informationssystemet i den utsträckning som deras uppgifter förutsätter. De har inte rätt att registrera eller ändra uppgifter i informationssystemet.

7 §

Uppgifternas korrekthet

Informationen om skogstillgångar grundar sig på uppskattningar, mätningar, kartläggningar och kalkyler som görs med olika metoder. Uppgifternas exakthet får variera beroende på vilka uppgifter det är fråga om, vilken metod som har använts vid insamlingen av uppgifterna och från vilken tidpunkt uppgifterna är. Informationen om skogstillgångar får inte innehålla väsentliga brister, fel eller feltolkningar. I informationssystemet ska uppgifter om vilken datainsamlingsmetod eller uppgiftskälla som använts samt uppgiftens datum registreras.

Information om skogstillgångar som har registrerats i informationssystemet ska uppdateras regelbundet med beaktande av tillgängliga personresurser och ekonomiska resurser, målområdets egenskaper och behovet av att använda uppgifterna i anslutning till skötseln av skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter.

Informationen om skogstillgångar ska uppdateras på grundval av ansökningar och anmälningar som inkommit i samband med skötseln av skogscentralens förvaltningsärenden samt på grundval av uppgifter som en markägare eller en person som markägaren har befullmäktigat har lämnat till skogscentralen. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 6 § om ansvar i samband med registerföring är den registeransvarige inte ansvarig för dessa uppgifters korrekthet. Om en anställd som sköter uppgifter i samband med registerföringen vid skogscentralen har kontrollerat uppgifternas riktighet i terrängen,

tillämpas dock bestämmelserna i 1 och 2 mom.

Till den registerbeskrivning som ska göras upp över informationssystemet ska i mån av möjlighet bifogas en beskrivning av tillförlitligheten och exaktheten hos de uppgifter som fås genom olika metoder för skogsuppskattning.

Till den del det är fråga om andra personuppgifter i informationssystemet än information om skogstillgångar, gäller i fråga om uppgifternas korrekthet vad som föreskrivs i 9 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

8 §

Utlämnande av offentliga uppgifter genom teknisk anslutning

Offentliga uppgifter i informationssystemet får lämnas ut genom teknisk anslutning till myndigheter och andra organ som sköter myndighetsuppgifter för skötseln av en lagstadgad uppgift eller skyldighet.

9 §

Utlämnande av uppgifter för direkt marknadsföring och andra adresserade försändelser

Markägarens kontaktuppgifter får lämnas ut för direkt marknadsföring som anknyter till skogsbruk, om inte markägaren har förbjudit det. Som grund vid val av markägarens kontaktuppgifter får användas personens adress, hemkommun, ålder, kön, modersmål eller kontaktspråk, uppgift om hur länge personen har ägt eller innehaft fastigheten, eller fastighetens läge, åtgärdsförslag som gäller skogsvårdsarbeten och avverkningar och tidpunkten för dessa åtgärder. De uppgifter som lämnas ut kan delas in enligt grunderna för valet.

Markägarens kontaktuppgifter och information om skogstillgångar samt lägesuppgifter får lämnas ut för direkt marknadsföring som anknyter till skogsbruk, om markägaren har gett sitt samtycke till det. Det krävs markägarens tillstånd för att lämna ut uppgifter även när de lämnas ut utan kontaktuppgifter, om det på grundval av lägesuppgifter-

na är möjligt att ta reda på vilken markägares fastighet uppgifterna gäller.

I de fall som avses i 1 och 2 mom. är det tillåtet att lämna ut uppgifter endast till den del uppgifterna behövs för det marknadsföringssyfte som uppgetts. I de fall som avses i 1 mom. är det tillåtet att lämna ut uppgifter för direkt marknadsföring med hjälp av elektronisk kommunikation endast om förutsättningarna i 7 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004) uppfylls.

Markägarens kontaktuppgifter får lämnas ut för opinions- och marknadsundersökningar och andra därmed jämförbara adresserade försändelser, om villkoren för behandling av uppgifter enligt 19 § i personuppgiftslagen uppfylls.

10 §

Utlämnande av uppgifter i vissa fall i anslutning till affärsverksamhet

Uppgifter i informationssystemet lämnas ut för att användas inom skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet på samma villkor som gäller för utomstående.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. 5 punkten i personuppgiftslagen får uppgifter i informationssystemet inte på grund av ett medlemskap lämnas ut till en sammanslutning som utövar affärsverksamhet.

11 §

Utlämnande av uppgifter för forskning

Uppgifter i informationssystemet får lämnas ut för historisk eller vetenskaplig forskning, om villkoren för behandling av personuppgifter enligt 14 § i personuppgiftslagen uppfylls.

Uppgifter i informationssystemet får lämnas ut för genomförande av lärdomsprov, om utlämnandet av uppgifterna kan anses vara nödvändigt på grundval av en forskningsplan och om det finns en ansvarig ledare eller en grupp som ansvarar för forskningsarbetet. En

förutsättning för att uppgifter ska få lämnas ut är att uppgifter om enskilda personer inte röjs för utomstående och att uppgifterna förstörs när de inte längre behövs för forskningen eller för att säkerställa riktigheten av forskningsresultaten. Under samma förutsättningar får uppgifter även lämnas ut för annan forskning som inte kan anses vara vetenskaplig forskning. Om den som bedriver eller finansierar forskningen utövar affärsverksamhet där uppgifterna kan utnyttjas, tillämpas 9 § 4 mom. på utlämnandet av uppgifter.

12 §

Utlämnande av uppgifter för tolkning av beståndsdata vid fjärranalys

Uppgifter om provytor får lämnas ut för tolkning av beståndsdata vid fjärranalys. En förutsättning för att uppgifter ska få lämnas ut är att de endast används för tolkning av beståndsdata från de skogar som mottagaren har rätt att behandla uppgifter om enligt bestämmelserna om skydd av personuppgifter.

13 §

Utlämnande av uppgifter och förfarande för utlämnande av uppgifter

Ansökan om utlämnande av uppgifter görs skriftligen hos skogscentralen.

Beslut i ärenden som gäller utlämnande av uppgifter fattas av skogscentralen av den registeransvarige på framställning av en anställd som sköter uppgifter i anslutning till registerföringen.

Personuppgifter ur systemet för skoglig information får lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form, om förutsättningarna för att lämna ut uppgifter enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet uppfylls. Utöver vad som föreskrivs i 13 § 2 mom. i den nämnda lagen, ska den som begär uppgifter till ansökan foga en registerbeskrivning enligt 10 § i personuppgiftslagen, om uppgifterna registreras i mottagarens personregister för att användas under en längre tid.

Till beslut om utlämnande av uppgifter ska det fogas sådana villkor och begränsningar för användningen av uppgifterna som behövs för att skydda uppgifterna.

14 §

Redogörelse för uppgifternas korrekthet

När uppgifter i informationssystemet lämnas ut till utomstående ska det till beslutet fogas en redogörelse för vilka fel uppgifterna kan innehålla. I redogörelsen ska det hänvisas till de krav på korrekthet i uppgifterna som anges i 7 §.

Registrerade ska ges en redogörelse enligt 1 mom. när de utnyttjar sin rätt till insyn enligt 26 § i personuppgiftslagen.

15 §

Förvaring och utplåning av uppgifter

De uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 1, 3 och 4 punkten utplånas ur informationssystemet senast tio år efter det att uppgifterna om en kund senast har behandlats. En uppgift utplånas dock inte när det är nödvändigt att bevara den för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller för att ett ärende är under behandling. Uppgiften ska utplånas ur informationssystemet så snart det inte finns någon lagstadgad grund att behandla den.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. utplånas sådana uppgifter enligt 4 § 1 mom. 4 punkten som inte behövs för behandlingen av de förvaltningsärenden som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten senast fem år efter det att de nämnda uppgifterna senast har behandlats.

De uppgifter som avses i 4 § 1 mom. 2 punkten förvaras permanent i informationssystemet. Även sådana uppgifter som en markägare eller en person som markägaren har befullmäktigat frivilligt har lämnat för registrering i informationssystemet förvaras permanent. När en sådan uppgift uppdateras, ska dock den tidigare motsvarande uppgiften utplånas ur informationssystemet. Om behandlingen av en tidigare uppgift är nödvändig för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller för att ett ärende är under be-

handling, ska uppgiften inte utplånas. Uppgiften ska utplånas ur informationssystemet så snart det inte finns någon lagstadgad grund att behandla den.

16 §

Allmän styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen och tillsynen av registerföringen hör till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter.

Dataombudsmannen övervakar behandlingen av personuppgifter enligt denna lag inom ramen för de befogenheter som denne har tilldelats.

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den januari 20 .

Vid ikraftträdandet av denna lag är den som varit anställd som myndighetschef som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) eller en person som förordnats av jord- och skogsbruksministeriet registeransvarig vid regionenheten tills enheten har anpassat sin verksamhet till bestämmelserna om utövning av offentlig makt i lagen om Finlands skogscentral. Anställda som vid ikraftträdandet av denna lag har tjänstgjort vid den enhet för myndighetsuppgifter som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral sköter uppgifter i anslutning till registerföringen vid regionenheten under den tid som nämns ovan i detta moment.

Vad som i 6 § 2 mom. föreskrivs om rätten att använda uppgifter i informationssystemet tillämpas dock först från och med den 1 januari 2014. Före nämnda datum kan användningsrätt beviljas en person som arbetar inom skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet till den del uppgifterna behövs för skötseln av kundförhållanden i samband med skogscentralens affärsverksamhet. Användningsrätt kan dock inte beviljas efter det att informationssystemet för skogscentralens affärs-

verksamhet har avskilts från systemet för skoglig information.

Skogscentralen ska se till att de informationssystem som tidigare förvaltats av de skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral stämmer överens med denna lag före utgången av 2014. Innan ett informationssystem enligt denna lag tas i bruk ska skogscentralen

se till att de registrerade kan få uppgifter om den registeransvarige, ändamålet med behandlingen av personuppgifter och vart uppgifter i regel lämnas ut samt uppgifter som behövs för att utöva den registrerades rättigheter vid behandlingen av personuppgifter.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 november 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*